

Stev. 29

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 22. Julija 1910

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto IX

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

V Brnu na Moravskem, ki je prvo tekstilno industrijsko mesto v Avstriji, je postal položaj jako kritičen.

Delavci so namreč zahtevali povišanje plač, in podjetniki so, kakor se to povsodi dogaja, izjavili, da ne morejo ugoditi delavskim zahtevam. Nič manj, kakor 30,000 delavcev, ki so bili vpisani v tkalnicah, predilnicah in drugih takih delavnicah, mora sedaj praznovati.

Do sedaj še ni bilo nikakih nemirov, a bati se je, da se začnejo, če se ne doseže kmalu sporazuma.

— V Krakovu je prišlo o priliki proslave slavne zmage Poljakov nad nemškimi križarskim redom, velikansko število ptujcev. Število gostov, ki so posetili staro-poljsko glavno mesto, se ceni na najmanj stotisočpetsto. Hoteli in gostilne so prenapolnjene, dasiravno je pretežna večina došlecev dobila stan pri tamošnjem prebivalstvu, ki jih je sprejelo z znano slovansko gostoljubnostjo. Deželni maršal grof Baden je opominjal v svojem slavnostnem nagovoru Poljake k slogi.

Budimpešta, Ogrsko, 18. julija. V Budimpešti je obolelo več ljudi za legarjem. Ta nevarna bolezen se je pojavila epidemsko in v veliki obsežnosti. V nekoliko dneh je bilo naznanjenih 150 slučajev.

Da se epidemija ne razširi, so zdravstvene oblasti vse potrebno ukrenile. Časopisi svetujejo previdnost pri pitju vode.

RUSIJA.

Kiev, Rusija, 19. julija. Povprečno izženejo od tukaj na dan 45 judov, in od 4. do 15. julija je moralo ostaviti mesto 497 čifutov. V istem času je bilo izgnanih tudi 1121 oseba po takozvanih "prvi metodi." (Te osebe so dobile samo začasno obvestilo, da morajo biti vsak čas pripravljene na izgon.)

Iz Solamenka je bilo izgnanih 165 judov, in 151 iz Demievke. Pri tem niso všteti tisoči, ki so izgnani po načinu "prve metode".

— Iz Tobolska na Ruskem javljajo, da vlada v sibirskih okrajih, posebno v gubernijah Tobolsk in Semipalatinsk, lakota. Letošnja letina ne zadostuje niti za prehrano revnega ljudstva. Najslabše se godi seveda onim, ki so proggnani radi kakega političnega pogrška v Sibirijo. Ostalo prebivalstvo podpira vlada, da ne pomre lakote, a za politične kaznjence nima jela; na stotine jih bode pomrlo vsled lakote. Tekom zadnje lakote, ki je nastopila leta 1900, je umrlo na tisoče prognancev.

NEMCIJA.

Ni še dolgo tega, kar se je smrtno ponesrečil nemški zrakoplovec Erbsloeh s svojim "vodljivim" zrakoplovom, že prihaja druga vest v ponovni nezgodi zrakoplova grofa Zeppelina. V Friedrichshavenu ob Bodenskem jezeru je namreč eksplozija razdejala plinarno Zeppelinove zrakoplovne družbe.

Razstrelba je bila tako močna, da je bilo slišati pok več milj okrog. Po vsem okrožju je nastala panika, ker se je več hiš porušilo. Pri večjih je silen zračni pritisk vdrl okna in vrata.

Pri razstrelbi je bilo ranjenih 9 oseb, med temi nekaj težko.

ITALIJA.

Postavo, da se uvede v italijanski armadi dvoletna vojaška služba, in katero je sprejela zbornica dne 19. junija, je sedaj potrdil tudi senat. Umevno je, da so nekateriki temu nasprotovali, a običnemu pritisku se je morala vlada končno udati.

DELAVCI! Bodite povsod kritični, edinega slovenskega delavskega lista "Glas Svobode", ki se za vas bori pri vsaki priliki. Borite se zanj tudi vi!

ČRNA GORA.

Vse evropske vlasti so se izjavile, da nimajo nič proti proglasitvi kneževine Črnagora za kraljestvo. Kneza Nikolaja bodo kronali avgusta meseca.

FRANCIJA.

Glavni odbor zveze železniških vslužbencev je odredil generalni štrajk. Odbor je dobil pri neki večji, pri kateri se je sklepalo o štrajku, poziv, naj da kolikor hitro mogoče znamenje za ostavitelje dela. Poročila iz Francije javljajo nadalje, da železnice nočejo obravnavati z nastavljenici.

Železničarji zahtevajo višje plače in nekaj drugih ugodnosti.

ANGLEŠKA.

Vslužbenici severozidnočne železnice so zaštrajkali. Štrajk se zelo širi. Obratovanje po nekaterih progah je že onemogočeno.

DANSKC

Kodanj, Dansko, 20. julija. V tukajšnji luki je zgorel nemški tovorni parnik "Standard". Na njem je bilo naloženih en milijon galon petroleja, last Standard Oil Company.

Parnik "Standard" ni imel sreče, odkar je odplul iz Amerike. 30. junija je zavezil v parnik "Baltic" od "White Star Line", a je mogel nadaljevati svojo vožnjo brez pomoči drugih ladij.

ŠPANSKO.

Bilbao, Španija, 19. julija. V premogarskih okrajih, kjer je pred kratkim nastal štrajk, in je ostavilo delo 15,000 premogarjev, ker izkoriščevalci premogokopov niso hoteli privoliti v njihove zahteve, je že prišlo do krvavih spopadov med štrajkarji in policijo. Pri tem so se policaji brezobzirno posluževali svojih revolverjev. En premogar je umrten, mnogo jih je več ali manj težko ranjenih.

Madrid, 19. julija. Z ozirom na krvoprelitje v Bilbao, je vlada odredila, da mora biti več čet vojaštva pripravljenih za takojšnji odhod. Položaj v premogarskih okrajih postaja vedno opasnejši in bati se je, da pride do velikanskih izgrediv, čim dospe vojaštvo.

KITAJSKO.

Shanghai, Kitajska. Vsled špekulacije, katero so vodili kitajski višji uradniki in bogatini, se je riž, glavna prehrana Kitajcev, jako podražil. Ljudstvo je razdraženo in nemiri so v Lai-Tshan in dnevnem redu. Uporniki so dobili od roparskih tolpe v Mandžuriji mnogo orožja.

JAPONSKA.

Victoria, B. C. 20. julija. Potniki, ki so prišli pretekli terek s parnikom "Survie" iz iztočne Azije, pripovedujejo, da je naročila japonska vlada v Franciji štiri vojaške zrakoplove, ki bodo konstruirani po francoskem modelu.

AUSTRALIJA.

V Avstraliji se je pojavilo med tamošnjim prebivalstvom sovražno gibanje proti Japoncem in Nemcem. No, Japonci itak niso nikjer priljubljeni, in posebno tudi Nemci ne. A dokaj značilno je, da si "kulturno" nemški narod ni mogel pridobiti simpatije med omikanimi ljudmi, kakor si ga ni moglo mongolsko pleme.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:

za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.50	100 kron.
za \$ 41.00	200 kron.
za \$ 102.50	500 kron.
za \$ 204.50	1000 kron.
za \$ 1020.00	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje se k. pošt. no hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam pošiljate na priporočene ali registriranem pismu, večje zneske Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
83 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

Delo in štrajk.

Za štrajkujoče premogarje v Illinoisu. A. F. Germer, ki potuje okoli v korist štrajkujočih premogarjev v Illinoisu, je govoril preteklo soboto popoldne pri seji St. Louis Central Trades & Labor Union v St. Louis, Mo.

Germerjev govor je napravil globok vtis na delegate. Omenil je v svojem govoru, da je premogarski štrajk samo v Novi Scotiji (Canada) stal organizacijo "United Mine Workers" nad \$800,000 in da boj še ni končan.

Po njegovih navedbah je v Illinoisu še okoli 40,000 delavcev na štrajku. Glavna sporna točka, da še ni prišlo do sporazuma, je "Shotfired" postava. V letu 1905 je bila sprejeta, da bi se število nesreč zmanjšalo. Lastniki premogovih rovov so se izjavili proti postavi, a premogarji ji niso hoteli nasprotovati, ker je pač že bila sprejeta. Najprvo so zahtevali, in radi tega so tudi zaštrajkali, enako razdelitev plač zažigaleev min ("shotfired"), a pozneje so hoteli, samo radi ljubelega mira, prevzeti popolno pokritje plač tega važnega delavskega moštva. Pri zadnji konvenciji premogarjev v Cincinnati, O. so dobili illinoiški premogarji nalog, naj pod nikakimi okolnostmi ne plačujejo dalje plač zažigaleev min. Lastniki premogovih rovov kršijo postavu, ne premogarji.

Predno se nastavi kakega moža v rovu, mora napraviti pred posebno komisijo nekaj izpit, in dokazati, da je že delal v premogovem rovu. Tudi ta postava premogarskim baronom ni po volji. Železniške družbe se skrivajo za lastniki, da bi razdrili delavske unije. A štrajkarji se za to kaj malo zmenijo.

Germer bode pri raznih delavskih organizacijah nabiral denarne prispevke v podporo štrajkarjem. Vsi delavski listi, angleški, nemški in drugi, pozivljajo unije, da storijo svojo dolžnost. Tudi slovenski delavci vedo, da morajo pomagati svojemu sodelavcu v sili. Spominjajte se tega!

Položaj v Westmoreland okraju je neizpremenjen. Premogarski baroni se jako trudijo, dobiti skabov, in posebni agenti jih nabirajo po Zedinjenih državah. S kakim uspehom, ne more nikdo vedeti. V nekaterih rovih so skabbi na delu, a ne v tolikem številu, da bi mogoče štrajkarjem pogum upadel. Štrajkujoči premogarji pač dobro vedo, da se ne smejo na nikak način podati, ker bi se jim potem še slabše godilo. Vedo tudi, da bodo v doglednem času zmagali, in tako zrejo z velikim zaupanjem v bodočnost. Slovenskim premogarskim delavcem, ki štrajkajo v Westmoreland okraju, kličemo: Držite se trdno in bodite složni ter vstrajni. Zmagavam je gotova, in ko se vaš položaj izboljša, bodete pozabili sedanje pomanjkanje. Torej, ne vdajte se! Druge delavce, ki so izven tega štrajkarskega okraja, pozivljamo, naj nikar ne hodijo tja. S tem bi samo svojim sodelavcem in sotrpinom škodovali.

Štrajk carpenterjev v Chicagu. Carpenterji (tesarji) v našem mestu, ki so zaštrajkali pred tremi tedni, še vedno praznujejo. Še vedno štrajka okoli 2400 mož, medtem ko jih dela 600 pod novimi pogoji.

Delavci se ne bodo podali, dokler ne prodrejo s svojimi dokaj neznatnimi zahtevami. Hočejo samo nekaj malih tehničnih izprememb in povišanje plače od 2 1/2 na 5 centov na uro.

Bossi, ki dosedaj boja niso ravno preveč sovražno vodili, so začeli napenjati druge strune. Poslali so delavcem okrožnice, v katerih grozijo, da bodo začeli voditi pravi boj, če do ponedeljka štrajk ne bo končan. Radovedni smo, kakšen boj hočejo voditi, ker na to ni misliti, da bi bili sprejeti delavci na delo brez priporočila bossa.

Štrajk Sheet Metal Workers je končan in delavci so že začeli delati, potem, ko so podpisali pogodbeniki unijsko pogodbo. S tem je zadnji boj končan, katerega so bili prisiljeni voditi v tej sezoni stavbinski delavci. Štrajk je trajal čez en mesec, delavci dobijo na dan 30 ct. višjo plačo.

Najnovejšo poročilo iz Illinoisa: Wilmington Coal and Manufacturing Co. v Wilmingtonu, Ill. je podpisala pogodbo. Torej je tam štrajk končan. Družba lastu je premogovnik po imenu Torino.

Štrajk pri Pennsylvaniji železniški družbi?

Generalni obratni voditelj pennsylvanske železnice, in odbor, sestojč iz 16 članov, ki zastopajo okoli 15,000 železniških uslužbencev, so se 18. julija popoldne zopet posvetovali. Koncem seje se je raznanilo, da je postavljen temelj za nadaljna pogajanja, in da vslužbenici najbrže me bodo zaštrajkali. Vsaka stran-ka zatrjuje, da je pri tem zagnanem pogajanju zmagala, ali vsaj to dosegla, za kar se je potegovala.

Vslužbenici so, in naj bodo drugi pogoji že katerikoli, dosegli, da se jim dovoli deseturni delavni dan pod pogoji, kakršnje je sprejela New York Central železnica. V slučajih, kjer plačuje pennsylvanska železnica več, kakor newyorška centralna, se plače ne znižajo. Zraven tega je zagotovljeno delavcem 26 delavskih dni v mesecu. To je že lep uspeh.

Od strani železniške družbe se izjavlja, da je bila doslej mnenja, da zahtevajo vslužbenici za deseturno delo toliko plačo, kakor za enajsturno. Ker se je pa to izkazalo kakor pomota, nima železnica pod temi okolnostmi ničesar proti skrajšanju delavnega časa.

Vendar po vsem tem še ni gotovo, jeli bodo železničarji zaštrajkali, ali ne. Pennsylvanska železnica se pripravlja za štrajk. To dokazuje, da razpolaga družba sedaj z 1000 policaji in to moštvo lahko v slučaju "potrebe" pomnoži na 3000 in celo 5000.

V Holidaysburgu, Pa. je pennsylvanska železniška družba naprosila šerifa Blair countya, Williama H. Orr, naj zapriseže 1200 posebnih policajev, katerih dolžnost naj bi bila, čuvati v slučaju štrajka skabe in stavkokaze.

Razun tega je družba postavila na dvajsetih raznih krajih lesene barake, v katere bi spravila skabe.

Vodje vslužbencev so naznanili vsem članom, naj, ako dobijo obvestilo o štrajku, pripeljejo vlake, kamor so namenjeni, potem pa ostavijo delo.

Iz Montreal, Quebec, Canada, je prišlo poročilo, da so v ponedeljek popoldne sprevodniki in drugi vslužbenici Grand Trunk in Central Vermont železnice ostavili delo. Štrajk je posledica branitve oskrbnistev obeh železnic, ugoditi zahtevam svojih vslužbencev.

Glasom poziva na štrajk se morajo vsi vlaki, ki so se odpeljali pred 1 1/2 uro, provesti na mesto, kamor so bili namenjeni; kakor pridejo nazaj, je stvar železniške družbe.

Štrajk krojačev v New Yorku bode kmalu končan. Tovarnarji se ne morejo več upirati. Najprvo je naprosilo 350 manjših tovarnarjev štrajkarski odbor, naj se začne pogajanja, in tem so se kmalu pridružili tudi oni največjih. Koncem tega tedna bo delalo najbrže že 20,000 krojačev pod novimi pogoji.

Konec štrajka v Athol, Mass. Štrajk 250 strojnikov Union Twist Drill Co. je končan. Vsi štrajkarji razun dveh, so zopet nastavljeni, a delalo se bode še vedno po 10 ur na dan in tovarna si je obdržala pravico, vplesovati tudi neunijske delavce.

V New Orleans, La. grozi štrajk uslužbencev polnične železnice. Okoli 2000 motornikov in konduktorjev tamošnje železniške družbe se posvetojuje, ali naj začnejo štrajkati.

Štrajk Sheet Metal Workers je končan in delavci so že začeli delati, potem, ko so podpisali pogodbeniki unijsko pogodbo. S tem je zadnji boj končan, katerega so bili prisiljeni voditi v tej sezoni stavbinski delavci. Štrajk je trajal čez en mesec, delavci dobijo na dan 30 ct. višjo plačo.

Najnovejšo poročilo iz Illinoisa: Wilmington Coal and Manufacturing Co. v Wilmingtonu, Ill. je podpisala pogodbo. Torej je tam štrajk končan. Družba lastu je premogovnik po imenu Torino.

Razne novice.

Boj med delavci in roparji.

Cleveland, O. 19. julija. Pretekli petek zvečer so napadli trije roparji ležišče železniških delavcev, ob progi Lake Shore železnice pri Olmsted, dvajset milj jugozapadno od tukaj. Delavci so dobili popoldne plačo, in roparji so ga jim, ko so o tem zaznali, hoteli odvzeti. Pozno ponoči, ko so delavci spali, so izvršili napad. Z revolverji v rokah so zahtevali od presenečenih denar. A ti so se jim uprli, nakar je nastal boj. Eden delavcev je pri tem dobil smrtno nevarno poškodbo, dva druga sta težko ranjena. Roparji, ki niso pričakovali nikakega odpora, so končno pognili. Šerif je prihitel s svojim moštvo z avtomobilom na bojišče in roparje sedaj vse zasleduje.

Delavska stranka v Arizoni.

Delegatje na konvenciji State Federation of Labor so 14. t. m. v glavnem mestu Phoenix ustanovili tudi politično delavsko stranko za državo. Za agitacijo so povabili senatorja Gore in Owena iz Oklahome; socialist E. V. Debs in W. T. Mills in še razne druge govornike, kateri so se povabili tudi odzvali. Zajedno prosijo nova stranka A. F. of L. denarne podpore.

J. P. Morgan-ov,

newyorški "Sun" prinaša brzjavko iz Meksike, v kateri pravi, "da če je ondotni predsednik Diaz tudi despotičen in brutalen, ga Meksikanci vendar priznavajo kot dobrotnika dežele." Newyorška "Call" pa temu pristavlja: "Da, despotičen dobrotnik; peklenski (hellish), hudoben dobrotnik, to je v toliko, v kolikor so ljudje prizadeti." On pa nikakor še ni narod, v katerem se zgoraj govori. Diaz, meksikanski narod? Kot i Morgan narod Zdr. držav, kateri zavzema peščico magnetov.

Portugalski kralj in papež.

Ubogi papež res nima nikjer več sreče. Zadnje dneve je papežev tajnik, kardinal Merry del Val, v papeževem imenu pisal škofu Braga v Lizbono, da naj zatre list, ki je pisan v portugalskem jeziku, in se imenuje "Voice of Anthony"; izdajajo ga franciskani v Lizboni. Temu se je kralj, kakor hitro je izvedel za to, uprter izdal protest proti papeževi odredbi, da se papež nima vmešavati v notranje zadeve njegove države. So pa tudi frakeje hitro nastopile, ki sedaj propagirajo parolo: stran cerkev od države!

Ameriški Srbi

so odposlali v Evropo rojaka John R. Palencića, urednika "Sloveskega Jedinstva" v Chicagu. Urednik je odpotoval 23. t. m. s soporo v staro domovino, k slavnosti 50. letnice črnogorskega kneza, katera se vrši 14. avg. in kateri postane ipri tej priliki kralj.

Palencić, izvoljen od srbskega naroda v Ameriki, je nesel svojemu slavljenču "sabljo" iz ameriškega jekla. Da je to bratomorno orožje okrašeno s kakem diamantom in zlatom, nam ni vredno omenjati.

Dva hudodelca pomiloščena.

Iz Washingtona, D. C. se poroča, da je predsednik Taft po 27. letnem zaporu pomiloštil zamor-za Frank Minor, ki je bil obsojen na vse življenje radi umora nezveste mu žene. Nadalje je bil pomiloščen, ki je bil tudi obsojen na vse življenje radi umora neki Indijane, imenom Esias Willie.

Nenavadna nesreča.

Gdč. Lena Phillips v New Yorku je na nenavaden način prišla pred nekaj dnevi ob življenje. Na njeno glavo je namreč priletela šipa, ki je padla iz okna v petem nadstropju, in ji glavo skoraj popolnoma ločila od telesa.

"Bankirje" pomiloščujejo.

To so oni lopovski bankirji, ki so iz bank, katerih predsedniki so bili, pobrali ljudski denar, da so potem propadle, denar pa so zašpekulirali. Tak je bil Stensland in njegov blagajničar, ki sta bila pomiloščena po preteku enega in pol leta zopora.

Tak je bil Abner Smith, ki je po preteku enega leta tudi pomiloščen. Sedaj pripravljajo prošnjo na predsednika Tafta za pomiloščenje Wallsha, potem za onega in onega. Vsi ti "oni" so bili obsojeni od enega do 20 let. Medtem, ko se kakega delavca za nezaten prestopok obsodi direktno na toliko in toliko let, obsodi se "bankirje" od enega do 20 let, da se jih po preteku enega leta zopora lahko pomilošti, delavcev pa ne, ker je obsojen direktno na toliko let, katere mora odsedeti. To je justica v svobodni deželi, kateri menda ni para nikjer na svetu.

Ponesrečena delavka.

V tovarni H. M. Hudson Co. za gumbe, na Orianna in Willow ulica v Philadelphiji, Pa. se je ponesrečila 22letna delavka Jennie Lukač. Prišla je približno nekoga vretena, ki jo je zgrabil za lase in jih odtrgal z naglavno kožo vred. S strašnim krikom se je zgrudila ponesrečenka nezavestna na tla. Prepeljali so jo v Roosevelt bolnišnico. Če bode ozdravela, je dvomljivo.

Za \$150 si je potolažil vest.

Državni blagajničar v Washingtonu je 15. julija prejel iz New Yorka pismo in v njem \$150. Dotičnik, ki se je podpisal "vest", pravi v pismu, da je gojlufal, ozir. tihotapski importiral colnini podvržene predmete v toliki vrednosti, katero sedaj vrača državi, meneč, da bo imel potem mirnejšo vest.

Trgovca umorili, družino pa inkultirali, ker je simpatiziral s štrajkarji.

Iz Irwin, Pa. se nam poroča, da zahtevujejo tam vladni organi štiri lopove, ki da so nekoga trgovca, imenom Morris Cohen, ker je simpatiziral s štrajkarji, umorili, in iz zibke vrgli tri tedne stare dvojčke, in hudo poškodovali go. Cohen. Po izpovedbi ženske, so bili napadalci pomožni šerifi in so to hudodelstvo doprinesli samo vsled tega, ker je nje mož simpatiziral s štrajkarji, od katerih je sam živel.

V našem uredništvu nas je obiskal predzadnji teden g. John Plautz iz Calumeta, bivši urednik Glasnika. Omenjeni rojak je sedaj v Chicagu zastopnik družbe, ki razprodaja zemljišča.

Zadnji teden nas je obiskal pa g. D. Predovich iz Pueblo, Colo. ki je posetil svoje sorodnike na vzhodu, predno se napoti na obisk v staro domovino. Obema rojakoma želima obilo sreče. Prvemu pri razprodaji zemljišč, drugemu pa na potovanju.

V Memphis, Tenn. so zaprli moža, ki zatrjuje, da je največji lopov v Ameriki. Lažnjivec je mogoče res tak, da mu ga nima para! Ker, največjih lopovov v Združenih državah ne zapirajo, ampak oni lopovi vodijo razkošno opremljene pisarne na Wall Street in drugje, kjer se "da kaj denarja napraviti," če tudi v škodo najrevnejšega prebivalstva.

Po statistiki delavske pisarne Združenih držav, je bilo zadnjih dvanaest mesecev od 30,000 do 35,000 delavcev vsled nesreč pri delu usmrtenih. In potem se naj mogoče še kdo čudi, če zahtevajo delavci pri delu večjo varnost in za nevarnost, v kateri se vedno nahajajo, boljše plačo!

Pa ljutem boju 4 let

se je zglasna tvrdka Bucks Stove Co. v St. Louis, Mo. podala organizaciji American Federation of Labor.

VOHUN. * * * * *

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Enaindvajseto poglavje.

"Kaj pa s tem turkaj?" je vprašal eden in pokazal na tovariša, ki je še vedno nezavesten ležal na tleh.

"Pustite ga ležati. Ko bi bil kaj vreden, bi imel jaz tega virginskega psa zdaj v svoji oblasti... Naprej v hišo, vam pravim, poberite vse in zažgite sobe. Tukaj je denarja in srebrnine, da ste lahko vsi gospodje!"

Roparji, vzpodbujeni od nade na bogat plen, so pustili tovariša, kjer je bil, in navalili na hišo.

Velmer je porabil to priliko, potegnil svojega konja iz hleva in neopažen dosegel cesto. Hip je omahoval: ali bi jezdit do bližnje postaje in izkusil prinesiti Hvar-tonovim pomoč — ali se podal h kraljevi armadi.

Odločil se je za poslednje. In jahajoč v smeri proti New Yorku, je moral s srdom in gnevom misliti na to, da najde tam žensko, ki jo je bil poročil ob svojem zadnjem bivanju doma na Angleskem, katere pravice pa, kakor hitro je bila nasičena njegova strast, ni hotel pripoznati več.

Med tem so na Kobiljeku divjali hajduki. Tolpa je udrila najprvo v razsvetljeni salon, kjer so bili ostali samo še stari Hvar-ton, duhovnik, stotnik Singelton in dr. Pipec.

"Udajte se!" je zarjovel poglavar in nastavljal svojo mušketo doktorju na prsi.

"Počas! prijatelj, le počas!" je mirno dejal Pipec in si natikal očala. "Stavim, da znate boljše rane delati nego jih zdraviti."

"Udajte se — ali ustrelim!"

"Zakaj naj bi se udal? Jaz nisem nikakr bojevnik... Skleniti morate kapitulacijo s stotnikom Lawtonom; a skoro ne verjamem, da ga najdete v tej točki prav dostopnega."

No, maroder se je bil med tem že tudi sam prepričal, da mu tukaj ne preti dosti nevarnosti; pustil je doktorja in šel s svojimi pajdaši na delo.

Hiša je nudila zdaj čuden prizor. Tam v skriti sobici so bile zbrane dame okoli še vedno nezavestne Sare; tu je sedel stari Hvar-ton kakor otopel, dočim ga je duhovnik tolažil; zraven na divanu je ležal Singelton, ves slab in napol v omedlevici, k njemu pa se je pripogibal, podeljujoč mu pomoči, vedno hladnokrvni dr. Pipec. Cezar in ostali slugi so bili zbežali v gozd, Katra je letala kakor brezumna po hiši, kjer je mrgolelo divjih, razčepanih postav, obloženih s polnimi vrečami.

Vrniti se moramo zdaj v hotel Flanagan.

Ko je bil stari stražmojster Holister s svojim tucatom vojakov oborožen in na konju, je poprijela Lizo neodoljiva želja, da bi se vdeležila slavne ekspedicije. Ali jo je gnalo k temu, ker se je bala ostati sama v taboru, ali ker je želela svojemu ljubljencu v lastni osebi teči na pomoč — tega ne moremo razsoditi; toda, ko je Holister dal povelje za odhod, je zaklical Lizin glas:

"Počakajte malo! Grem z vami. Morda bo kaj ranjencev — tem bi prišla moja šajtrga ravno prav."

Stražmojster, prav nič nevoljen nad zamudo v službi, ki ni bila po njegovem okusu, je počakal, da so vojaki izlekli iz šupe voziček in je Liza napregla svoje kljuse. Pri tem pa je govoril takole:

"Hm... zdaj ne vem, ali nas prime sovražnik od spredaj ali od zadaj! Pet mož maršira naprej — ostali krijejo naš hrbet, če nas sovražnik vrže nazaj... Preneumno je to: voditi komando, ko človek ne ve ne kod, ne kam, ne kako... Ko bi bil vsaj kateri oficirjev tu! No, jaz kar zaupam na boga —"

"Ah, kaj! Naprej, mož!" mu je zaklicala marketendarica in sedla na voz. "Naprej, v galop, marš!" In mala vojska je odrinila v temno noč. A stražmojster se je za nestrpno Lizo premikal vse prepočas in priganjala ga je v enomer in se kregala z njim.

"Potrpjenje, lepa Lizika, dober vojak se ne sme nikoli prena-gliti!" se je razgovarjal on. "In

jaz sem odgovoren! — Stojte!" je komandiral naenkrat. "Kaj preži tam na levo — pod skalo?"

"Nič," je dejala Liza. "K večjemu, če je duh stare Žefke, ki vam je bila tako naklonjena, stražmojster!"

A stražmojster je komandiral: "Mož naprej! Kraj preiskati — sablje ven!"

"Ali ste velik norec ali velika šleva?" je zavpila Liza. "Grem pa jaz tja — jaz se ne bojim nobenega!"

Vojak se je že vrnil in javil, da ni našel nič sumljivega, in šlo je zopet naprej.

"Pogum in previdnost, draga gospa Flanagan, sta poglavitni čednosti vojaka..." je poučil stražmojster marketendarico; v istem hipu pa se je razlegnil pok Velmerjevega samokresa. "Stojte! Kaj je bilo to? Prisegel bi, da je bila ta človeška pištola — in vrhu tega še ena naših! Naprej, fantje!"

Četa se je spustila v dir, a čez par minut je stražmojster zopet ukazal stoj. Po cesti naproti je pridrivil na vso moč jezdec.

"Stoj! Kdo je?" je vpil stražmojster.

A. Holister, Vi ste? Kje so Vaši ljudje?" je vprašal stotnik Lawton.

"Tik za menoj, stotnik, in pripravljeni, slediti vam čez drn in strn," je javil stražmojster, ki je, kakor hitro se je videl oproščene-ga odgovornost, bil zopet stari drzni vojak.

"Dobro," je odvrnil stotnik nakratko. "Tedad za menoj!" In drvil je z dragonci nazaj v dolino.

Vsed tega je bilo klavрно klju-se marketendaricega vozička prisiljeno daleč zaostati in z njim Liza.

"No, se precej vidi, da je stotnik Jack zopet pri njih," je mur-mala. "Zdaj gre hola, husa, hej, kakor divji lov. Čak, privežem tu-le konjička in grem sama dol, da si pogledam ta špas. Ni treba, da bi kaka kroglica ranila žival-co."

Ko je stotnik Lawton dospel v bližino Kobiljeka, je skočil s konja, ukazal osmerim svojih dragoncev isto in naročil nato stražmojstru:

"Ostanite tukaj in pazite na konje. Če bi prišel kdo tod mimo, ga primite ali ga pobijete."

V tem hipu so švigili plameni iz strehe Hvar-tonovega dvorca in krvavo razsvetlili noč.

"Naprej!" je zarjovel Lawton.

"In ne dajte nobenega pardona!"

Grmeči njegov glas je razširil grozo po hiši. Poglavar hajdukov je pri tej priči izpustil svoj rop, obstal za hip od straha kakor otrpel, potem je tekel k oknu, a že je planil stotnik v sobo, visoko vihteč sabljo.

"Umri hudoba!" je zavpil in preklal prvemu roparjev glavo; poglavar pa je še utegnil skočiti skozi okno in mu uteči.

Krik žensk je opozoril zdaj Lawtona in tekel je pred vsem njim na pomoč. Še enega roparja so posekali dragonci, ostali pa so bili pravočasno pobegnili.

Zgolj v skrbeh za Soro, ni bila nobena dam opazila, kaj se godi v hiši; ne da so jo napadli roparji, ne da je bilo vse poslopje že v plamenu.

Še-le Katrin krik in vik in pa veliki ropot po sosednjih sobah je prestrašil teto Ivanko, da je vzkli-knila:

"Za božjo voljo, kaj se godi v hiši? Ah, ta nesrečna afera pripelje še do prelivanja krvi!"

"Ali ne," je odvrnila Izabela, čudno blede v obraz. "Kdo naj bi se bojeval? Dr. Pipec je tako miroljubna duša in stotnik Law-ton se gotovo ne izpozabi tako da-leč..."

"Ah, Vaš brat," je dejala teta, v čezda je večjem strahu, "kakor je tudi slab... bil je videti vse popoluden tako razburjen..." Ah, moramo tja, jih pomiriti..."

Bila je prepričana, da so se go-spodje med seboj spopadli, in te-kla je, da bi posredovala med njimi. Izabela ji je sledila. V kori-doru, ki je vezal ta stranski trakt hiše z glavnim poslopjem, je bilo temno, a na nenavadno razsvetlje-nem gorenjem koncu je smuknilo mimo nekaj postav s tako nagli-

co, da ženski nista mogli spozna-ti, kdo da so bile.

"Teci, teci," je rekla teta z mirnim pogumom, ki je bil v nasprotju z njenim mrtvaškobledim obličjem. "Naš spol bodo vendar respektirali..."

"Morajo ga!" je živahno vzkli-knila Izabela in šla prva naprej. Fanika je bila ostala pri sestri. Čez nekaj minut se je razlegnilo gromovito pokanje v podstrešju, nakar je zasijal velikanski plamen, tako da je bilo vsenaokoli svetlo kakor po dnevi.

Tu je Sara vstala s postelje, strmela divje okoli sebe, pritisni-la obe roki na čelo, kakor bi ho-tela zbrati svoje misli, in izprego-ovorila zdaj z glasom, ki je pretre-sel Faniko do mozga:

"To torej so nebesa — in ti si eden angelov? O, kaka božja luč, kakšen rajski sijaj! — Saj sem vedela, moja sreča je bila preve-lika za ta svet. A midva se vidi-va zopet, da — da — zopet se vi-diva!"

"Sara!" je v grozi zavpila Fani-ka. "Sestra — draga sestra — o, ne smejaj se tako strašno — spoznaj me — ti mi trgaš srce!"

"Tiho!" je rekla Sara in sva-reče dvignila prst. "Ne moti nje-govega pokoja... Sledil mi je v grob. Ali misliš, da najde tudi v grobu dve ženi? Ne, ne, ne... samo eno, samo eno!"

Fanika je pritisnila obraz sestri v naročje in bridko jokala.

"Ali plakaš, angel moj?" je nadaljevala Sara in jo nežno bo-žala. "Torej so tudi v nebesih bridkosti? Henrik je ustrejen, biti mora torej tudi tu — morda prideta skupaj... O, kako ve-selo bo svidenje!"

Fanika je skočila pokoncu in begala po sobi, dočim so ji Sarine oči sledile z občudovanjem.

"Izgledaš kakor moja sestra... a vsa dobra in ljubezna bitja so si podobna... Povej mi, ali si bila kdaj poročena? ali si kdaj ljubila? O, vzbog dete, ako nisi ljubilo, potem te pomilujem, če-prav si zdaj v nebesih."

"Tiho, Sara, tiho! — Rotim te: molči!" je obupno prosila Fani-ka. "Ali me umoriš!"

Nov pok je pretresel hišo: po-rušila se je streha in padajoče tramovje je stresalo šipe.

Fanika je skočila k oknu in za-gledala zunaj na trati zmedeno gručo ljudi; med njimi je spo-znala teto in Izabelo, ki sta z o-bupnimi gestami kazali na gorečo hišo in očividno prosili dragonce, naj udró noter.

Zdaj še-le je zapopadla vso strahovito nevarnost, v kateri je bila, in divje vzkriknivši, je brez nadaljnega preudarka stekla po hodniku. Gost, zadušljiv dim se ji je valil naproti. Postala je za hip, da je dobila zopet sapo, ko jo je nekdo zgrabil in jo skoz pa-dajoče tramovje in švigajoče iskre nesel ven na prosto...

Ko se je Fanika zopet zavedla, je videla, da je bil Lawton njen rešitelj, in zdrknivša pred njim na kolena, je vzkliknila:

"Sara, Sara, Sara! O, rešite mi sestro!" Tu so jo zapustile moči in kakor mrtva je pala v travo. Stotnik je izročil siroto Katri in vnovič stekel v hišo.

Ogenj je bil že popadel leseno verando in okna, in hiša je bila zavita v gost oblak dima. Kdor je hotel noter, je moral skoz smrtno nevarnosti — celó predrzní Law-ton je prevdarjal postal za hip.

A samo za hip; potem je planil v vročino in plamene, zgrešil vhod, taval nekaj sekund okoli in zopet skočil nazaj na trato.

Komaj je bil zopet vjel nekoli-ko zraka, je obnovil svoj poskus, brez boljšega uspeha. Pri tretjem potu je srečal moža, ki se je opo-tekal pod težo človeškega trupla. Tu ni bilo časa za vpraševanja — Lawton je pograbil oba z orjaško močjo in ju nesel ven.

Na trati pa je videl v svoje str-menje, da je bil ranocelnik, ki je bil rešil truplo enega ubitih haj-dukov.

"Arhibald, za božjo voljo, kaj vam pade v glavo, da greste vla-čit ven kadavre? In še takega lumpa!"

Pipec, ki je bil v smrtni nevar-nosti, ni mogel takoj govoriti, ampak si je obrisal preje pôt s čela, se nekaterikrat globoko od-dahnil in šepetal nato:

"O, mislil sem, da še ni ugasni-la v njem luč življenja... po-tem sem videl, da je vse proč... potem sem ga vzel, da ga bom se-ciral! Ali jih je še kaj, grem..."

A stotnik Lawton je bil že zo-pet planil v hišo. Zdaj se je bil umaknil dim plamenom in Law-ton je mogel najti zdaj vrata, na katerih pragu je trčil skupaj z možem, ki je nesel nezavestno Sa-ro.

To-pot sta oba komaj utegnila priti na trato, ko je bruhnil ogenj tudi skoz okna in zagril vse po-slopje v morje plamenov.

"Hvala bogu!" je vzkliknil Sa-rin rešitelj. "To bi bila strašna smrt!"

Lawton se je okrenil — in spo-znal krošnjarja.

"Ha, vohun!" je zavpil. "Za vruga, preganjate me kakor duh!"

"Stotnik Lawton," je dejal Harvey in se upehan naslonil na plot, "zdaj sem zopet v Vaših ro-kah... kajti ne morem ne beža-ti ne braniti se."

"Domovina mi je dražja nego moje življenje," je nekam sloves-no rekel stotnik, "a tega le ne more zahtevati od mene, da bi po-zabil hvaležnosti in časti... Be-žite, nesrečnik, dokler Vas nihče drug še ni zapazil — ali ne bo več v moji moči, da bi Vas rešil!"

"Bog z Vami in naj vam dá zmage nad sovražnikom!" je re-kel Breza in z železnim oklepom stisnil stotnikovo roko.

"Stojte!" ga je zadržal stot-nik. "Samo besedo še... Ali ste, kar se zdite — ali morete — ali ste?"

"Kraljevi vohun!" je dejal kroš-njar s strani obrnjenim obrazom.

"Potem idite, nesrečnik!" In stotnik je pahnil proč njegovo ro-ko. "Tukaj je lakomnost ali zmo-ta zapeljala plemenito srce!"

Lawton je bil komaj izrekel te besede, ko je krošnjarjeva suha postava prekorajčila prostor, raz-svetlen od plamenov, in izginila onkraj v temi.

Trenutek so počivale Lawtono-ve oči na mestu, kjer je ravno-kar stal ta zagonetni človek, po-tem se je sklonil k Sari, jo vzel v naročje in jo nesel kakor speče-ga otroka k svojem.

Dalje prihodnjí.

"NALIMANI" ANGLEŽ.

Neki večer, tako se pripovedu-je, je stopil v Parizu k policaju, ki je imel službo v bližini kolo-dvora nek ravnokar iz Calais do-šli Anglež in ga vprašal za najne-dolžnejšim obrazom na svetu in s strahovitim angleškim naglasom: "Mort aux flies!"

"Flies" je zasmehovalna in sramotilna beseda parizkih poli-cajev. Kogar veseli, prebiti nekaj uric na policijski stražnici in si na glavo nakopati še tožbo radi žaljenja javnih uradnikov, naj samo kakemu policaju zakliče "Mort aux flies!"

Anglež je naletel še na precej uljudnega redarja, ker le-ta je sa-mo začudeno pogledal, da ga je tako lepo obleden človek in na vi-dez miroljuben mešan tako pre-drzno nahrulil. Najbrže bi se vse dobro izteklo, če ne bi Anglež, ko mu policaj ni dal odgovora, pono-vil svoj: "Mort aux flies!"

Sedaj se je v stražniku vzbudi-la zavest hudo ranjenega uradni-ka; ves ogorčen je zgrabil žaljiv-ca za vrat, ga peljal na stražni-co in pred policijskega komisarja.

Komisar je mislil, da mora pa-sti vzrok, ko ga je Anglež, z u-ljudnim poklonom, nagovoril z "Mort aux flies!" Takoj je po-slal po tolmače, in sedaj se je za-devala kmalu pojasnila. Dva roja-ka, s katerima se je peljal Anglež iz Calais v Pariz, sta ga, ko sta izvedela, da ne razume niti besedice francoskega jezika, "nali-mala", da mu bode vsak parizki policaj rade volje dal vsako po-jasnilo, ako izgovori omenjene tri tajnstvene besede. —

Vsak slovenski delavec mora čitati svoje glasilo t. j. "Glas Svobode!"

SLOVENCİ, POSEČAJTE "LITTLE BOHEMIO!"

kjer se toči izbori in močvirano pizen-sko, A. Heuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu! Izvrstna kuhinja. Fina vina in smokve.

Za obilen poset se priporoča

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Ave. in zsp. 18. ulica.

SLOVENSKO NARODNO SAMO-STOJNO PODPORNO DRUŠTVO

V RAVENSDALE, WASHINGTON

VSTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI CDBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.
Tajnik: CIRIL ERMEVC, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: ANDREJ GORJUP, Ravensdale, Wash.

POROTNI ODBOR:

RUDOLF PEČNIK JOHN MAHKOVEC
FRANK PUSTOSLEMŠEK.

Društvena seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopol-dne v Georgtown pri Frank Marcus v prvem nadstropju.

VABILO NA PIC-NIC

— ki ga priredi —

Slovensko Narodno Samostojno Podporno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

dne 24. julija 1910

Pri Lake View Pavilion, kakor lani.

Na ta izlet se vabijo vsi tu in okolici živeči Slovenci in Slovenke, posebno društva iz Black Diamond, Wash. da se istega p. l. no-številno udeleže.

Vstopnina \$1.50.

Kosilo, večerja in pijača prosta.

Pripeljite seboj prijatelje in znance. Za dobro po-trežno in zabavo bo skrbel

Odtor.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mo-goče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali sre-brom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in im-portiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga straje spodnjega perila, kravat itd. daje našim c. odjemai-cem najokusnejšo zadovolnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, oglejte si l kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.
Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vležanega piva in znanega

KOTBUSSE WEISS PIVA
Sheboygan, Wisc.
Telefon 90.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagi je J. F. Bolek ova, kjer se toči izborno Schlitz pivo i fina vina. Domača in cenena kuhinja. Košilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna.

JOE F. BOLEK

1870 Blue Island Ave.
vokal 19. ul.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1406

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

Gostilna "Slovenski Dom"

na
2236 So. Wood ceste
to je med Blue Island ulico in 22. ulico
Mladšč & Krampata.

Slovenska Svobod misel Podp. Zveza

USTANOV.

1908

INKORPORIRANA

1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJČ, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
IVAN GESHELL, 2470 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je Glas Svobode. Seja vsako zadnjo sredo v mesecu

IZ GLAVNEGA URADA S. S. P. Z. V CHICAGO, ILL.

Ravno sedaj je eno leto, odkar se je vršila konvencija Slov. Svobod. Podp. Zveze v Chicagu, Ill.

Mislím, da ni bil ni eden delegatov mnenja, da se bude naša Zveza, tako razširila in okrepla. Sedaj šteje že 62 družtev, kar pomenja podvojitev od zadnjega zborovanja. Ponosno lahko trdim, da je ni slovenske organizacije, ki bi se tako lepo razvijala, kakor se Slov. Svob. Podp. Zveza.

Zatoj polagam družtvom in družtvenikom na srce, naj volijo družtva iz svoje srede le najmožnejše delegate in to meseca avgusta. Le potem nam je še večji napredek zagotovljen. Treba bude pravila, ki so dokaj pomanjkljiva v nekaterih točkah, izpopolniti, oziroma izpremeniti.

Ni moj namen, da bi na tem mestu dajal kakih nasvetov. — Družtva so že sama toliko previdna, da uvidevajo eventualne pomanjkljivosti. Torej naj vsako družtvo naznani svoje predloge delegatu, ki jih predloži konvenciji. Konvencija bude vsprejela jedro, ter ga posadila v plodovito organizacijo, da se bude še bolj razvijala po vseh slovenskih nasebinih v Ameriki. —

Po poročilu tajnika mi je znano, da bodo dnevnicke delegatom plačevala družtva sama, vožnjo pa konvencija. To je pravilno, ker imam izkušnjo v takih zadevah. Pri zadnji konvenciji smo bili prisiljeni, naložiti posebno naklado, kar je marsikoga tako razjezilo, da je odstopil.

Kakor hitro dobi tajnik vse glasovnice, naj obvesti tozadevno na glavni odbor, nakar pride poročilo v Glasilo.

Konvencija se bude pričela 3. oktobra 1910. Natančna poročila sledi.

Kar se tiče objave glede združitve, sem mnenja, da zadeva še ni zadosti zrela za združitve, ker razmere bodo prej ali slej zahtevale združitve. Z bratskim pozdravom

Anton Mladič, predsednik S. S. P. Z.

IZ SUBLET-A, WYOMING.

Minilo je že precej časa, odkar sem se zadnjič oglašil. V sled tega sem se odločil, da zopet nekoliko naznamim čitateljem-svobodomislecem, kako se nam godi v zapadnem Wyomingu, posebno v Sublet, kjer bivam sedaj dva meseca in pol.

V prvi vrsti naj mi bude dovoljeno omeniti delavske razmere, kar naše rojake gotovo najbolj zanima. Po vsem Wyomingu je sedaj živahno delavsko gibanje, ker bude pogodba, sklenjena pred dvema leti med premogari in premogarskimi baroni, potekla. Delavska organizacija U. M. W. of A. v Wyomingu je sklicala svojo konvencijo dne 27. junija v Cheeney, da se posvetujejo o sedanjem delavskem položaju, da postavijo novo plačilno lestvico in da predložijo delavci mogoteem vse svoje zahteve. Poročila, ki prihajajo iz konvencije, javljajo, da vlada med delegati lepa složnost, kar je v dobrobit delavstva seveda potrebno. Večina lokalnih unijsko poslanih na konvencijo po dva delegata. Tudi od naše lokalne unije sta odšla dva delegata na zborovanje, in sicer enega Angleža in enega Slovenca, Filipa Kolar. Ponosen mora biti vsak Slovenec v Sublet-u, da prisostvuje naš rojak konvenciji, pri kateri se dela v korist vsega delavstva. Prepričani smo tudi da deluje z bratsko ljubeznijo za svoje trpeče rojake delavce, od katerih je večkrat čul razne pritožbe. Naš rojak Kolar ima pa tudi srce za svoje sodelavce. Ne bude se dal podkupiti, ali da bi za kako farmo izdal svoje rojake, kakor se je zadnjič zgodilo z Francozi. Častitati moram vrlim Slovincem za složno in premišljeno delovanje pri unijskih sejah. Le tako naprej, ker to nam je v ponos in lastno korist.

V Sublet delamo sedaj vsak dan a vendar zaslužno s trudopolnim delom komaj toliko, da se pošteno preživimo. Plačilna lestvica je tako nizka, da delavec ne more zaslužiti toliko, da bi si mogel kaj prihraniti. Od tone premoga, ki je 4—5 čevljev visok in v strmini, da se ga mora zvečina spravljati na platnu (canva-u) v karo, se zasluži 51 ct. Tako lahko vsakdo sprevedi, da ni mogoče mnogo zaslužiti. A zadovoljni moramo sedaj biti, kakor pač je, in upamo, da bude v kratkim bolje. Mogoče bodo naši delodajalci upoštevali zahteve naših delegatov na konvenciji in privolili v to, kar zahtevamo. Ako pa ne, bodo morali slišati krepke glasove štrajkarske pesmi. —

Živež je treba tukaj zelo drago plačevati in temu je kriva naša "dobrá mati" kompanija, ki je preprečila vvoz vsem onim, ki bi kaj hoteli pripeljati za delavca. Skoraj vse, kar delavec potrebuje, mora kupiti v komp. štorih in seveda za drag denar. Tako roma ves prislužen denar spet tja, od koder je prišel. Nam ne ostane drugega, kakor žuljave roke in vsaki dan starejši in nagubanejši obraz. Mogoče pride v kratkim do odločilnega dneva, ko bude treba nastopiti z vso odločnostjo in zahtevati naših pravic. Takrat se bomo držali gesla: V slogi je moč — od boja do zmage! Te besede si bomo zapisali na svoj prapor, pod katerim se bomo borili. Goroje pa onim, ki bi v svojem sreću gojili misel, okoristiti na škodo svojega sodelavca samega

sebe. "Skab" je najgrše in najramotnejše ime in upam, da ga ne bo med nami Slovence, ki bi ga zaslužili.

V družtvnem oziru smo začeli napredovati. Do sedaj smo imeli Slovenci v Sublet samo eno podporno družtvo, spadajoče k Hrvatski Narodni Zjednici. Sedaj se je pa preselilo družtvo Hrabri Spartanci št. 12, S. S. P. Z. iz Cumberland, Wyo. k nam in sicer radi tega, ker se večina članov seli iz Cumberlanda. Tako upam, da bomo v Subletu tudi na družtvnem polju kmalu trdno stali. Je med nami še mnogo Slovencev, ki niso zavarovani pri nobenemu družtvu. Te opominjam, naj kmalu h kakemu pristopijo, ker je le v njihovo korist. Vsak naj pomisli, da ga lahko vsak trenutek zadene nesreča, ali da oboli. Vsakemu je znano, kako hudo je prenašati bolečine in kako dolge so ure v bolnici, ako ni pomoči in tolažbe. Kako žalostno je, če leži v postelji bolan rodbinske oče. Okoli hodi jokajoča žena in otroci; radi bi mu vsi pomagali, a ne morejo. Vsi trpijo, bolnik in vsa družina čestokrat še tudi pomankanje. Če je pa oče pri družtvu, takrat pridejo k njegovi postelji zvesti sobratje, mu strežejo, pomagajo in tolažijo. In naš glavni odbor S. S. P. Z. hitro preskrbi, da se mu tudi denarno pomaga. Zatorej priporočam očetom, ki želijo sebi in družini dobro, naj pristopajo k družtvu. Ravno tako fantom, ki precenjujejo moč in krepkost, dokler ne pride bolezen ali nesreča. Nesreča nikdar ne počiva in ne izbira. Ne pozna usmiljenja ampak hodi po svoji poti ter se ne ozira ne na stare, ne na mlade. Marsikateri se tudi zanaša na svoj prihranjeni denar, a v nesreči in bolnici je denar mrtvo sredstvo. Tvoji zvesti sobratje naj bodo tvoja pomoč. Slovenci v Sublet, Wyo. upoštevajte te moje besede in zglasite se pri družtvnem predsedniku Ivan Jamšek, ali pri tajniku Ivan Kolarju in zahtevajte vstopno prošnjo. Vstopnine je \$2.00, mesečnega asesmenta \$1.00. To je majhna svota, katero se lahko pogreša a v slučaju nesreče obriše družtvo marsikatero solzo. Vsak bolni ali poškodovani član dobi bojniške podpore \$8.00 na teden, smrtnina znaša \$500.00. Vabim Vas v imenu družtvnih sobratov, pridružite se nam drugo nedeljo meseca avgusta v hiši Frank Petača, kjer imamo naše redne seje, in postanite naši člani in sobratje! —

H koncu pozdravljam rojake in čitatelje Glas Svobode, želeč vsem obilo sreče in napredovanja.

Josip Keshman.

V POTU SVOJEGA OBRAZA.

"V potu svojega obraza boš jedel kruh," je dejal bog po pripovedovanju starega zakona človeku, ko ga je izgnal iz raja. Sv. pismo je krasna knjiga, polna poezije, v kateri je posebno bujno razvit simbolizem. Filozofija starih židov je našla v njej prelepo obliko in kdor čita biblijo brez mučnega predsodka, da posluša besedo nedosežnega višjega bitja, temveč išče v njej duha njenih avtorjev in tedanjega časa, najde v tem berilu bogat užitek.

Človek je grešil in bog ga je zato kaznoval. Obsodil ga je na večno delo, pravi stara knjiga. In s tem izreka priznanje, da je delo človeku neprijetno, kajti kar mu je ugodno, ni kazni. Tako velik križ so videli pesniki sv. pisma v delu, da so pripisali svojemu praočetu greh, ki je bil po njihovem mnenju vrhunec hudobije, s svojimi posledicami obremenjujoče ne le njegovega začelnika, ampak tudi vse njegove potomce. Vse še neporojeno človeštvo se je v Adamovi osebi uprlo bogu in zato je zadela kazen celo plemo. Iz raja je bilo poginano celo delo.

Tako so sodili o delu stari židovski književniki, ki niso poznali moderne industrije z njeno nervozno roboto, ponižajočo človeka-delavca na nivo tovarne živali ali avtomata. Kakšen greh bi moral zapisati na rovaš pradedu literat, ki bi hotel pisati mitologijo, utemeljeno na sedanjih razmerah? "V potu svojega obraza boš jedel kruh," je dejal Jehova. "V potu svojega obraza, v nevarnosti za svoje zdravje in življenje, moreš svojega duha in u-niknujoč svoje telo imaš trpeti pomankanje in zanemarjati družino," zapoveduje kapitalistični zakon delavcu dvajsetega stoletja. Križ na Golgoti je bil znamenje rešitve, a sveto pismo je moralo ustvariti svet onkraj groba, da postane odkupljenje s krvjo nazarenskega mučenika vsaj transcendentalno verjetno; kajti na tem svetu se rešitev vsled Piatove obsodbe ni izpolnila. Drugo sredstvo je pomagalo ljudem, da so se osvobodili mučnih posledic podedovanega greha; z denarjem se lahko odkupijo dela in jedo beli kruh in pečenke in ostrige, pa pijejo rensko vino in šampanjca, ne da bi se jim lice potilo od telesnega in duševnega napora.

V potu svojega obraza si boš zaslužil vsakdanji kruh!

A mnogo je takih duš, ko človek, ki je delal v potu svojega obraza, nima kruha. Dosti pa je ljudi, ki nikdar nimajo skrbi za vsakdanji kruh, ker imajo vsega dovolj in preveč za vs. življenje.

Človek je čudno bitje. Vsak dan lahko opazi, kakšne ogromne razlike so med ljudmi. Tu mljardarji, tam nemanjci; tu lenuhi, ki le zapovedo, pa imajo, kar hočejo, tam od prekomernega dela upehani ljudje, ki ne dosežejo niti potrebnega. Vsak dan opazuje človek to nasprotje, komaj mu pride na misel, da tu nekaj ni prav, a koliko je takih, ki bi vprašali, zakaj je tako?

Navada leži človeštvu na plečih kakor podedovani greh. Od navade spe njegove misli in se ne zganjajo. Ker gleda krivico od zganjejo rojstva, jo sprejema kakor nekaj neodvratnega in se komaj zmeni zanjo. In ker se je na milijone ljudi navadilo delati, stradati in trpeti, se jih je nekoliko tisoč navadilo, izkoriščati navado prvih in si od te navade polniti žepe.

Odkar na svetu ni raja, je delo res potreba človeštva. Priroda je čudna mati. Postavila je človeka na svet, dala mu je življenje; kako si ga ohrani, je pa njegova skrb. Trava nima brige, kako bo rastla; ptičjem je pogrnjena miza. Človek si mora z delom dobavljati vse, kar potrebuje za svoje življenje.

Človek, Adamov sin. Toda čudno. Ali nismo vsi Adamovi sinovi? Ali ne velja ukaz: "V potu svojega obraza..." vsem ljudem? Soditi bi se moralo, da pač, kajti v sv. pismu se ne govori o nobenih izjemah. In tudi prirodoslovci uče, da so nam bili starši vsem enaki. Zakaj morajo torej le eni delati v potu svojega obraza, drugi pa le uživati?

Prijatelj, delavec! Dostikrat če ti je ušla bridka beseda radi žalostnih razmer tvojega življenja iz ust, si moral slišati besede: Taka je božja volja! Toda glej: V sv. pismu je rečeno, da je božja volja vsem ljudem naložila delo v potu svojega obraza. Katera božja volja je torej prava? Tista, ki jo uči sv. pismo, ali tista, ki jo razglašajo gospodje?

Razmišljaj malo o tem, prijatelj delavec in kadar sam razmišliš, vprašaj tovariše. Morda bo kaj koristilo, če bodo tudi oni razmišljevali.

ŽE VEČ KOT 10 LETNO UREDOVANJE
kot glavni zdravnik in ravnatelj
NA SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU
Vam je dosti dokaz, da je naš slavní svetovani
DR. J. E. THOMPSON
NAJBOLŠI ZDRAVNIK, in ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezní. — Že dosti velika nesreča za vsakega je, ako ga napadne bolezen, a še večji siromak je oni, kateri zruša svojo bolezen v zdravljenje nezkušenemu zdravniku:
NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKÉ BOLEZNI
katere Dr. J. E. Thompson bi se ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti, on Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezní:
Posledice onanije, triper, čankir sifilis, impotenco, polucijo ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse kronične bolezni želodca, srca, glave, grla, šes, ledic, pljuč, prs, mehurja; kilo ali bruh; Vse spolne bolezni na notranji ženskih ustrojih; neredno mesečno čiščenje; heli tok, padanje maternice, nepodivost; Vse kožne bolezni; srbečina, lisaje, uši na spolnih delih, i. t. d.
ZDRAVLJENJE VSEH BOLEZNI OSTANE STROGO TAJNO
ZATORAJ ROJAKI ako ste bolni ter želite v kratkem popolnoma ozdraviti, natanko in brez prikrivanja ali sramovanja opišite svojo bolezen v materinem slovenskem jeziku ter v pismu natanko naznanite, kako je bolezen nastopila, koliko časa traja, in vse druge podrobnosti ter pisma naslavljajte edino le na sledeči naslov:
SLOVENSKO ZDRAVIŠČE
DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th ST., NEW YORK, N. Y.

Neuropin Želodečni Grenčec
je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebujejočih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavi. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobnja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.
J. B. SCHEUER CO.,
IZDELOVALEC
158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois
GARANTIRAMO DA JE
SLOVANSKA KORONA
zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.
Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerikoli drugo zdravilo.
Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na
Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT
158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.
ZDRAVNIK IN RANOCELNIK
1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476
Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—3:30 ure večer.
V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10. ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
DR. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI
TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM
624-628 Blue Island Avenue, Chicago
TELEFON CANAL 955
Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšo pivo
Edelweiss
Pater Schoenhoffen Brewing Co.
PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

OTTO HORACEK
Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina
1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.
Dajemo posebno pozornost pri popraviljanju ur in druge zlatnine.
Izdelujoči zlatninar.
OČI pregledamo zastopj.

"Glas Svobode"(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLYPublished by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St., Chicago, Illinois.Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreementPrvi spodobomislinski list za slovenski
narod v Ameriki."GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETER
in veljaZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NABAVLJAJE DOPISNI IN POŠILJATVE JE

GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.**KAKO PIJE RIMOKATOLIŠKA
HIERARHIJA KRI ŠPAN-
SKEGA NARODA.**

Sedanja Canalejas-ova vlada na Španskem hoče prističi grabežljive parklje rimokatoliški cerkvi, ki je spravila Špansko na rob propasti. Španska je najbolj klerikalna država na svetu in narod v njej nima nobene bodočnosti; skoraj gotovo pride na nič in bo segnil.

Tupatam skušajo seveda boljši rodoljubi in narodnjaki povzročiti premembo nezgodnih razmer in španskemu narodu pomagati do boljše bodočnosti. A navadno se izjalove vsi poizkusi. Katoliška cerkev jih vse pokvari, ker se vsemu postavi v bran, kar bi znalo biti narodu koristno.

Prav sedaj je na Španskem velika kriza. Nevolja med ljudstvom postaja vedno večja in spopadi med strankami so na dnevnem redu. Canalejas se je mogočnosti rimokatoliške cerkve naravnost zoperstavil in znižati hoče število redov, od katerih jih mnogo še eksistujoče pravice nima. Nadalje, da zniža, ako že ne odpravi državno podporo cerkvi.

Težko nalogo si je navzel ministrski predsednik Canalejas. Odpraviti hoče privilegije, katere vživa cerkev na Španskem in vpejati davke na cerkvena posestva, ki so sedaj istih prosti. Odpraviti hoče sosebno one institucije, ki se pečajo z industrijo in s tem hudo škodujejo ljudstvu. Na največji odpor je zadelo liberalno ministrstvo pri Rimu in vsemu klerikalizmu z odločbo, ki dovoljuje tudi nekatoličanom nekoliko pravic. Na popočno enakost niti ne misli, le na delno enakopravnost. Sedaj n. pr. na Španskem protestantje na svojih cerkvah ne smejo imeti niti križa in judje niti hebrejskih napisov. Katoliška cerkev ima vse pravice, druge cerkve pa nobenih. Katoličani smejo delati procesije, protestantski ali židovski pop pa je pogreba ne sme v svoji duhovniški obleki po ulicah spremljati. Vlada je odredila, da smejo imeti tudi nekatoličani na svojih cerkvah znamenja in že je ožen v stehi in napoveduje cerkev najhujši boj tej odločbi.

Drugi vzrok cerkveni jezi je ta, da hoče vlada, naj tudi cerkev spoštuje postavbo. V zadnjih desetletjih je namreč nastalo vse polno novih samostanov, možkih in ženskih. Menihi in nune so ustanavljali samostane, ne da bi bili vladi to sploh naznanili, dasi bi brez izrecnega dovoljenja vlade tega ne smeli storiti. Ti samostani so seveda veliko breme za itak ubožno ljudstvo. Menihi in nune izprešavajo iz ljudstva kolikor mogoče denarja, imajo pa tudi različna podjetja, s katerimi delajo davkoplačevalcem konkurenco. Zdaj hoče vlada odpraviti tiste samostane, ki so bili ustanovljeni brez vednosti in brez dovoljenja države. Zoper to se je seveda klerikalizem uprl z vso silo.

Če se pomisli, da vse to, kar hoče španska vlada sedaj doseči, že dolgo let celo v Avstriji velja in vzlie temu avstrijski klerikalizem prav sijajno evete, potem se mora pač priznati, da je španski liberalizem prav skromen in ne zahteva prav nič pretiranega.

In navzle temu, ima Canalejas prav težavno stališče. Preustrojit starokopitno in pod vednim farškim nadzorstvom se nahajajo državo v moderno, in tako lahko. Boriti se mora proti največjemu in najjačemu trstu na svetu. Ne smemo se torej čuditi, da išče Canalejas zaveznike v

pljvnih osebah. To se mu je deoma tudi posrečilo. Med zavezniki je prejšnji ministrski predsednik Maura in tudi ljudstvo, dasiravno je po stoletnem vplivu klerikalizma tako pokvarjeno, tako ropadlo, da bo šlo nazaj nenda celo z vso vsmo v boj proti svoji lastni koristi.

Razum delne simpatije v državi, se strinja z Canalejas-om ves zavedni svet. V temu so brezlovno tudi ameriški Slovenci in naši napredno misleči rojaki v stari domovini. Največ vredno pa je, da odobrava njegov nastop tudi kralj, ki je odlok, prepovedujoč priseljevanje redov, podpisal.

Moti se pa Canalejas, ko pravi, da noče boja z rimokatoliško hierarhijo. Vsemu svetu je znano, da e brez boja ne dobi od rimokatoliške cerkve ni snof tobaka, nikar še, da bi brez boja dovolila takšno državno preosnovitev. Da bi se cerkev mirnim potom pobotala, je tudi neverjetno. V dokaz temu naj nam služi njen trdovratni boj na Francoskem, kjer je bila tako korenito poražena.

Da bodemo lažje razumevali današnje razmere, moramo poseči za stoletje nazaj. Leta 1809 je bilo na Španskem 2,059 možkih in 1,075 ženskih samostanov z 92,727 mnih in nunami. Revolucija leta 1820 je odpravila vse verske redove, ki so se pa zopet vrnili v deželo z kraljem Ferdinandom VII. Slavna Mendizabelova postava jih je leta 1837, ko je bila takojmenovana aniška vstaja zopet odpravila. Leta 1851 so dobili novi konkordat, ki ga je predložila papežava vlada, tudi tega je zavrgla revolucija leta 1869, ter bil zopet sprejet, ko je prišel na kraljevski prestol Alfonz XII., toda s popravkom, da je jamčil državljansko svobodo le štirim redovom v deželi in sicer, redu sv. Vincenta od Paula, Filipa iz Neri in usmiljenih sester, ki so imele skrbeti za revne in bolne, in enemu izobraževalnemu društvu.

Leta 1887 se je sprejela nova postava, ki je na stečaj odprla vrata vsem lenuškim zavodom, bodisi od kjerkoli. In res so se nekateri kar čez noč naselili kje, ter se ravno tako hitro povzdignili do in nad kralja samega. Največje priseljevanje teh potepencev je bilo pred kratkim, in sicer prvo iz Cube za časa špansko-ameriške vojne in drugo iz Francije, ko jih je francoska vlada iz svoje dežele iztirala. Danes se računi nad 3.000 samostanov z več nego 100.000 mnih in nunami.

Od vlade so pripoznani tudi bratje poučevanje katoliške znanosti. Avguštinci, Frančiškani, Karmelitanke, Jezuitje, Dominikanci, Selezijanci in Marijanisti.

V glavnemu mestu Madrid-u samem je 79 samostanov, v Barceloni 90, v Vitoria 25 in v drugih provincialnih glavnih mestih od 10 do 15, več sto pa jih je raztrešenih med kmeti po deželi. Državna podpora tem lenuharjem za leto 1909 je iznašala \$8.247.200.00. Poleg teh so na Španskem še posvetnjaški duhovniki z 9 nadškofi, 55 škofi ter brezštevila duhovniki, kateri vsi vlečejo iz državne blagajne letnih podpor od \$8.000 do \$12.000. Oficijska statistika izkazuje 1400 stanovnikov na vsako posamezno cerkev.

Današnje razmerje se torej vjemajo najbolj z onim iz l. 1837 ko so vse zavode iz dežele iztirali dve leti po vstaji, plenitvi samostanov in moritvi mnihov v Barceloni in Madridu. Današnji protiklerikalni nastop se je porodil na morišču ječe Montjuich v Barceloni, kjer so 13. oktobra 1909 prof. Ferrerja dali farji ustreliti. Proglašali so ga za aparhista, razbojnika in sleparja. z njegova usmrtnice je imela velikanske posledice. Preje so imeli klerikalci v rokah vlado in parlament, a sedaj, ko so usmrtili Ferrerja, misleč, da zaduše s tem svobodomiselno gibanje, se je zgodilo nekaj drugače. Klerikalno ministrstvo je moralo odstopiti in klerikalci so izgubili večino v parlamentu. Na krnilo je prišlo liberalno, svobodomiselno ministrstvo, katerega je na čelu ministrski predsednik Canalejas, in iz vsega, kar je že storilo, moramo upati, da zaslje tudi nesrečnemu španskemu narodu solnce svobode in neodvisnosti črnih tlačiteljev.

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je \$2.00 (dva dolarja).

MODERNO SUŽNJIŠTVO.

Z obžalovanj vrednimi socialnimi in gospodarskimi razmerami delavcev, ki so vposleni pri Bethlehem Steel Works, se peča obširno poročilo, katero je objavilo pred nedavno tega Social Service Commission od Federal Council of the Churches of Christ. Poročilo je uspeh preiskave, katero je vodil poseben odbor, sestojč iz Rev. Chas. Stelzle, dr. Josiah Strong in Pavla U. Kellogg v South Bethlehemu. Odbor naznanja, da je pred zadnjim uporom delavcev moralo 4725 mož (51 odstotkov) delati v omenjenih delavnicah vsak dan 12 ur. V mnogih oddelkih se dela vseh sedem dni v tednu in šestokrat je delavni čas ob nedeljah še daljši, kakor ob delavnikih. Sedem dni v tednu z "over time" ob nedeljah je delalo meseca prosinca t. l. 4041 mož (43 odstotkov). Kakor naznanja odbor je znano, da se je grozilo delavcem z odpustitvijo, če so se branili, delati tudi v nedeljah.

Kar se tiče plač, je ugotovil odbor, da je zaslužilo 61 odstotkov delavcev (9184 mož) manj, kakor 18 ct. na uro (\$2.16 za dvanajsturno delo). Manj kakor 14 ct. na uro (\$1.68 za dvanajsturno delo) je dobilo 31 devetnajstin odstotkov delavcev. Radi slabe plače so ljudje prisiljeni, bivati skupaj v ozkih prostorih. Rodbine so prisiljene, vzeti delavce na "board", in zakonske žene morajo delati tako, kakor možje.

Iz poročila že omenjenega odbora je tudi razvidno, da se je pripetilo v Bethlehem delavnicah preteklo leto 927 nesreč, in od ponesrečenih jih je postalo 754 za delo nezmognih. Nesreč, ki so se končale s smrtjo, je bilo 21.

Odbor naznanja nadalje, da graja delavskih organizacij tekom zadnjega upora, da so se zvezali duhovniki z delodajalci, ni opravičena. (O tem imamo mi drugo mnenje. Ured.) Duhovnikom se očita, da niso postopalo dovolj ostro proti nepotrebnemu nedeljskemu delu.

Koncem svojega poročila priporoča odbor, naj se uvede za sedemdnevni delavski čas takojmenovan "trihstovni zistem". Dnevni delavni čas naj traja osem ur. Zvezna vlada naj naroči oklope, bojne ladje in konstrukcijska dela samo od takih podjetnikov, ki so v svojih delavnicah vpeljali "trihstovni zistem". Nadalje priporoča odbor, naj se pri cerkvenih konferencah določi en dan za razpravljanje industrijskih razmer; cerkve naj delujejo na to, da se upelje šestdnevni delavski čas in da se mora skleniti postava, ki dovoljuje delavcem en prosti dan v tednu. Končno priporoča še odbor, naj pri poznajo delodajalci delavske organizacije.

Poročilo tega odbora ni napačno. Iz njega vsaj razvidimo, kako žalostne razmere vladajo pri Bethlehem Steel Works, in za kako sramotno plačo morajo delati zatirani delavci, ki so pravzaprav sužnji. S zadnjim odstavkom se pa ne strinjamo, ker gotovo je, da se cerkev, oziroma duhovščina ne boče nikdar res zavzela za delavca, ker je odvisna od kapitalistov in kapitala.

**ALI POSTANEJO YANKEE-JI
RDEČEKOŽCI?**

Že pred več leti so opazili učenjaki, da dobivajo beli Severo-amerikanci in tudi med njimi živeči zamoreci, polagoma izraz, ki ima nekaj skupnega. Na kratko rečeno, da se indijanzirajo, t. j. da kažejo njih obrazne poteze vsled neznanih vplivov izraz, ki spominja na indijanske prejšnje prebivalce. Takrat tam izvajanjem učenjakov niso nič kaj verjeli. Presenetljivi zaključek pa, do katerega je sedaj prišel znani ameriški antropolog, Frank Boas, profesor na Columbia vseučilišču, dokazuje, da se s tem ztrajevanjem učenjaki niso motili.

Že dolgo je dokazoval Boas, da bi bila potrebna sistematična preiskovanja, kako se razni naseljenci slovanskega, germanskega, romanskega in židovskega pokolenja razvijajo na novih tleh in pod drugim podnebjem. Sam je potem dobil naročilo od naselenske oblasti, naj preiskuje telesno izpremembo naseljencev, in vspehe tega preiskovanja je predložil vladi.

Boas zatrjuje, da se tip (izraz) naseljencev že v prvi generaciji izpremeni. Otroci, ki so se rodila nekaj let po prihodu starišev v Združene države, se v izrazu precej razlikujejo od onih, ki so bili rojeni v tujini.

Razlika se pokaže že v najnežnejši mladosti in se potem vedno očitneje razvija. Celo glava, ki kaže navadno podedovano obliko, se jako izpremeni. Učenjak je delal poizkušnje na istočnoevropskih Židih in na južnih Italijanih. Istočnoevropski Žid, ki ima okroglo glavo, dobi v Ameriki pokrogovato, in južni Italijan, ki ima v svoji domovini izredno podolgovato lobanjo, dobi bolj okroglo glavo, tako, da se prvi kakor drugi približujeta enemu in istemu tipu. In kaj je vzrok temu pojavu? Iskati ga moramo v socialnih in klimatičnih razmerah nove domovine.

Če je to res, se mora tudi današnji ameriški tip, kateremu se vse tako hitro osimilira (prilagodi) produkt klimatičnih razmer, sploh novih tal, tekom prihodnjih stoletij vedno bolj približevati indijanskemu tipu, tipu končne produkcije ameriških tal. Potemtakem moramo misliti, da bodo enkrat novi rdečkožci dotlej pač že izumrle sedanje domačili. Naj boče že temu tako ali tako, toliko je gotovo, da se je na polju preiskovanja za različnost in postanek plemen, odprla nova pot, in da bodemo v tem oziru doživeli še mnogo izprememb.

Bogvedi kake reformacije se bodo zgodile v nebesih, kadar pride Roosevelt tje!

Medtem ko se revne tatiške zapira v jetnišnice, se vozijo bogati zločinci v Evropo. — Ask Amerikanski Slovenec.

Naši kongressmeni so v pravkar zaključenem zasedanju "dovolili" \$1,027,000,000.00 ljudskega denarja za razne naprave. Največ tega je graft. Zasebne koristi so vzrok, da se je dovolilo vse, zakar se je predlagalo. Niti ena teh ni v korist ljudske mase.

Današnji angleški kralj je, po vseh poročilih, bigamist. Svojo prvo ženo, s katero je imel več otrok, in ki živi sedaj nekje v Canadi, je enostavno odstavil, ker se ni rodila s krono na glavi. Nato se je Jurče poročil z drugo, ki se ni le s krono rodila, ampak je takoj po rojstvu vsak dan po eno zlato jabolko znesla, ter si tako zagotovila kraljevi prestol. Najlepše je, da ga njegovi lastni otroci z njegovo prvo ženo ne smejo klicati za očeta. To je morala, ki jo je tudi cerkev odobrila medtem ko upije nad socialisti, njihovo svobodno ljubeznijo, ki ugonablja dom. Sram vas bilo, prokleti hipokratje!

**Najmodernejši fotografij-
ski závod v Ameriki**Izdelujemo slike v vseh
velikostih. Prídite k nam!1439 W. 18. cesta
nasproti Č. S. A. dvorane.

Rojaki, podpirajte tvrdke, ki oglašujejo v Glas Svobode in pri nakupu vselej omenite Glas Svobode. To pomaga listu.

Največji čudež današnjega dne.Tel grafično pošiljanje denarja
v stari kraj za 50 centov.

Vsaki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri pošiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja telegrafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan a čez 10 do 12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni receptis evropske pošte. Prijemnik denarja v starem kraju ne lača niti vinarja, kadar prejme denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropska adresa prijemnika ali kako drugo naznanilo poprej. Nikdo drugi na svetu ne more tako po ceni pošiljati denar brzjavno v staro domovino.

Puskusite in prepričajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v registrovanem pismu. Pišite po cenik in navodila.

Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH,
BANKIR

Biv. cesarski in kraljevski konsult. agent

457 Washington Street, New York, N. Y

**EDINA
VINARNA**ki toči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj Vam ga pripeljemo na dom — brezplačno!

Naše vino je izvrstno in kdor ga je pil, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard 1903 Blue Island Ave.

Telefon Canal 842.

**V času dela in jela, spomni se na
ne-delo in ne-jelo.**

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in tu prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz korenin, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40.000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljala se boče stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akter, predao mine 20 let se boče prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10.000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akter, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akter takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

ATLAS BREWING CO.sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo
iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti
mi te bodemo zadovoljili.**Večina slovenskih
krčmarjev v La Salle, Ill.**

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Angleščina

brez učitelja! Slovensko - Angleška Slovnica, Tolmač in je dobiti pri

V. J. KUBELKA538 W. 145 St., New York, N. Y.
Pišite po cenik knjig!

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.

TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Jos. Klauzar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.

BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

IN THE COURT OF COMMON PLEAS OF WESTMORELAND COUNTY, PENNSYLVANIA.

Application for Charter by the Slovenic Workingmen's Benefit & Pension Society, of Madison Westmoreland County, Pennsylvania.

- No May Term, 1910.

To the Honorable, the Judges of said Court:

Agreeably to the Act of the General Assembly of Pennsylvania entitled "An Act to provide for the incorporation and regulation of certain corporations", approved the twenty-ninth day of April, A. D. 1874, and the several supplements thereto, the undersigned, all of whom are citizens of Pennsylvania, have associated themselves together for the purposes and upon the terms and by the name hereinafter set forth, and to the end that they may be duly incorporated according to law, do hereby declare, set forth and certify that the following are the purposes, objects, articles and conditions of the said association, on and upon which they desire to be incorporated:

1. — The name of the intended corporation is "The Slovenic Workingmen's Benefit & Pension Society, of Madison, Pennsylvania."

2. — The purposes for which the said corporation is formed are as follows:

To mutually develop the social, literary and patriotic education of the members by appropriate ceremonies, and by association; to provide, upon the death of a member, for christian burial, and to assist the family in defraying the expenses thereof; and to mutually aid and relieve the members of said corporation in case of sickness or disability, by the payment of fixed amounts to said sick or disabled person or persons, from the fund created for that purpose, as hereinafter provided, by the contributions of the members of the corporation; and to encourage the cause of education among its members by observing national anniversaries, by lectures, by loaning out proper books, etc.

(a) The fee for admission into said society shall be as follows:

Between the ages of 16 and 50 years, \$1.50.

(b) Every member is obliged to pay to the treasurer of said society a monthly due of one dollar.

(c) A member in arrears for monthly dues for more than two months becomes suspended and loses the right to relief; likewise a member indebted to the society for a sum equal to the amount of two months' dues, shall receive no relief. If such dues and assessments are not paid by a member for a period of three months, the society enjoys the right to expel him, provided, however, that the financial secretary notifies such member of his arrearages.

(d) An expelled member of said society forfeits all rights and benefits.

(e) In case of emergency, or in special epidemics or catastrophes affecting the members of the said society, the members of

said society may, by a two-thirds vote of its said members, levy such special assessments as are deemed necessary.

(f) An active member of the society has a right to receive relief at the rate of six dollars, per week during sickness, after being a member of said society and in good standing for a period of three full months.

(g) If the duration of the sickness is only one week, a member has no right to relief; likewise, a member who becomes sick carelessly, (through drunkenness, provoked fighting, etc.).

(h) The relief shall be approved at a regular meeting, and paid to the member or to the person authorized by him to receive same, upon receipt of a doctor's certificate or upon report of a proper committee of the said society appointed to investigate the illness of such member.

(i) After any one member of said society has received sick benefits at the rate of six dollars per week for one full year, said member loses the right to further relief.

(j) Upon the death of any member, the society shall pay the sum of one hundred dollars towards defraying funeral expenses and costs of burial of said deceased member.

(k) In case of total disability, any member of said society in good standing shall receive from said society a disability benefit at the rate of twelve dollars per month; said payment of twelve dollars per month to continue during the term of said disability.

(l) Every member is obliged to take part in public parades, national anniversaries, funerals, etc., under penalty of a fine.

(m) Every member shall furnish the Financial Secretary with his address, and upon changing his address, shall notify the Financial Secretary within ten days.

3. — The place where the business of the said corporation is to be transacted is in the village of Madison, Westmoreland County, Pennsylvania.

4. — The corporation shall have perpetual succession by its corporate name.

5. — The names and residences of the subscribers are as follows:

Josef Klauzar,	Adamsburg, Pa.
Frank Dermotta	Madison, Pa.
Stephan Erschen	Madison, Pa.
Frank Plazzotta	Madison, Pa.
John Simoniz,	Adamsburg, Pa.

6. — The officers of the corporation shall be a president, a vice president, a treasurer and a secretary, who, together with two other members of the society, shall compose a Board of Supervisors or Directors. The number of directors is fixed at five, and the names and residences of those chosen for the first year are as follows:

Josef Klauzar,	Adamsburg, Pa.
Frank Dermotta	Madison, Pa.
Stephan Erschen	Madison, Pa.
Frank Plazzotta	Madison, Pa.
John Simoniz,	Adamsburg, Pa.

7. — The corporation has no capital stock.

8. — Fees for membership and monthly dues from members shall be assessed in the amounts hereinafter set forth, as the corporation, by its by laws, may determine, which fees and dues shall be applied to promoting the purposes for which the corporation is formed.

9. — The yearly income of the said corporation, other than that derived from real estate, shall not exceed the sum of three thousand.

WITNESS our hands and seals this 15th day of March, A. D. 1910.

Josef Klauzar	(SEAL)
Frank Dermotta	(SEAL)
Stephan Erschen	(SEAL)
Frank Plazzotta	(SEAL)
Johan Simončič	(SEAL)

Witness: D. B. Henry, O. P. Siegfried.

State of Pennsylvania,

- ss.

Westmoreland County

Before me, the subscriber, a Notary Public in and for said County and State, personally appeared Frank Dermotta, Stephan Erschen and Frank Plazzotta three of the subscribers to the above and foregoing Certificate of Incorporation, who in due form of law acknowledged the same to be their act and deed, and the act and deed of their said associates, according to the Act of Assembly in such case made and provided.

Witness my hand and notarial seal this 15th day of March, A. D. 1910.

O. P. Siegfried, J. P. (SEAL)

P. O., Arona, Pa.

(SEAL)

Commission expires May, 1911.

ORDER AND DECREE OF COURT.

And now, 11th June, 1910 the within Certificate of Incorporation having been filed in the office of the Prothonotary of said court since 28th March, 1910, and it appearing that publication of the intended application was made in the Pennsylvania Argus, a newspaper of general circulation, on the 30th day of March, 1910, and in the Westmoreland, also a newspaper of general circulation, on the 30th day of March, 1910, and has been published once a week in both papers since that time, for three consecutive weeks, as appears by entry therein, and due proof of said application having been therewith presented to me, I do hereby certify that I have perused and examined said instrument, and find the same to be in proper form and within the purposes named in the first class of corporations specified in Section Two of the Corporation Act of April twenty-ninth, 1874, and that said purposes are lawful and not injurious to the community.

IT IS, THEREFORE, ordered and decreed that the said charter be approved, and upon the recording of the said charter and its endorsements and this order, in the office of the Recorder of Deeds in and for the said County of Westmoreland, which is now hereby ordered, the subscribers thereto and their associates and successors shall thenceforth be a corporation, for the purposes and upon the terms and under the name therein stated.

Alexander D. McConnell, J.

Attest: Harry N. Yort, Pro.

(SEAL)

State of Pennsylvania,

- ss.

Westmoreland County

Recorded on this 14th day of June A. D., 1910 in the Recorder's office of said County in Corporation Book, 10 Page, 175.

Given under my hand and the Seal of the said office, the date above written.

(SEAL)

L. C. Thomas, Recorder.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Atlanta.....	30. July 1910	M. Washington	31. Aug. 1910
Oceania.....	17. Aug. 1910	Argentina.....	14. Sept 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Nesreča na železnici v Bohinjski Bistrici. Dne 27. junija je zavozil osební vlak št. 12 v tovorni vlak št. 82, ki je, prišedši iz Trsta, stal v Bohinjski Bistrici. Zgodilo se je to ob 8. jutraj. Nesreča se je zgodila, ker je bil menjalnik tira napačno postavljen. Strojvodja je pač zapazil, da je menjalnik tira napačno postavljen in je svoj vlak zaviral kolikor mu je bilo mogoče, toda vsled prekratke razdalje in mokrih relsov ni bilo mogoče, se nesreči izogniti. Stroj osebnega vlaka št. 12 je s tako silo sunil v tovorni vlak od zadaj, da so se trije tovorni vozovi sesuli, štirje tovorni vozovi pa so bili deloma poškodovani. Zadnjemu vagonu, v katerega je sunil stroj osebnega vlaka, so bila odbita vsa štiri kolesa in stroj ga je vngel na sprednja dva vozova, v katerih je bila naložena sama kava, rozine in evebe, v enem pa mineralno olje. Vse je bilo razbiti in pometano navzkriž. Škoda na blagu in na vozech se ceni na 80 do 100.000 K. Na srečo ni bil nihče resno poškodovan; neki sprevodnik je padel iz svoje lope in se je nekoliko poškodoval, pa ni nič hudega.

P. N. NAROČNIKOM!

Vse one naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, prosimo, da zaostale zneske čimprej pošljejo.

Dr. E. C. COLLINS

ustanovitelj

Ako trpite na:

Želodčne bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavobolj, škrofoljne, hripavost, nadoho ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlatilo žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledij, ušes ali oči. Napljinjenost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trablajo, neuralgijo, mazulje ali kake druge notranje ali zunanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar vam bo pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znamenitih in prekoristnih od Dr. E. C. Collinsa spisanih knjig, katero dobite povsem brezplačno.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

SAMO NEVEDNI IN NEISKUŠENI ZDRAVNIKI

oglašajo po časopisih in se smatrajo zmožnim zdraviti raznovrstne bolezni.

Ti zdravniki poskušajo potom glasov bolne Slovence na to pripraviti, da jim svoje zdravje poverijo. A naši rojaki niso tako nespametni, da bi jim svoje zdravje poverili in se dali od takih neiskusnih in nevestih mazačev zdraviti. Vsakemu iz med naših rojakov je znano, da nijednemu zdravniku ni mogoče ozdraviti vseh bolezni. Nekateri zdravniki so zmožni ozdraviti te bolezni, toda ne razumejo zdraviti vseh bolezni. Naprimer zdravnik, kateri je zmožen ozdraviti tuberkulozo, bi morjalne bil zmožen ozdraviti srčne napake ali kake druge bolezni. Vseled tega imamo v sedanjih modernih časih sloveče bolnišnice in zdravniške zavode. V takih bolnišnicah in zdravniških zavodih najdete najiskusnejše in največje zdravnike, kateri skupno razumejo ozdraviti vsako in vse bolezni. Ako trpite na pljučah, je zdravnik tu, kateri vam zdravlila predpiše, in ozdravi te bolezni, ako trpite na slabi krvi, je zdravnik tu, kateri Vas ozdravi te bolezni in ako trpite na kakej drugi bolezni, je zopet zdravnik tu, kateri Vas ozdravi na onej bolezni, in tako skupno zdravniki zamorejo ozdraviti vse bolezni.

Na tej podlagi je slavni Dr. E. C. COLLINS ustanovil THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE kateri zavod zavzema danes prvo mesto ter je eden izmed najslavnejših in najmodernejših zavodov na vsetu. Zdravniki v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ne prakticirajo zdravlil ampak so največji in najiskusnejši zdravniki, kateri skupno so že ozdravili vsakovrstne bolezni, ter so zmožni ozdraviti tudi vas.

Ker imate toraj ta sloveči zavod na razpolago, ne izpostavljajte vašega zdravja in življenja, zdravnikom kateri oglašajo po časopisih in o katerih še nikdar čuli niste. Ne spustite se jim na linanice samo radi tega ker vidite njih slike v oglasih in raznih časopisih. Samohvala teh zdravnikov je sicer jako velika, a uspeh in njih znanost je jako slabo.

Brez izjeme, kako bolezni imate, pišite takoj v svojem materinem jeziku ali pa pridite osebno v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE in prepračali se bodele da ste tudi vi eden izmed tisočih ozdravljenecv kateri so pripravljeno potrditi, da so poskušili prej raznovrstne zdravnike, kateri vam pa niso zamogli pomagati in ozdraviti, nakar ste se končno obrnili na THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE kjer ste našli takojšno pomoč ter bili potom metode teh slavnih zdravnikov zopet popolnoma ozdravljeni.

V tem slavnem zavodu, je bilo ozdravljenih, v pretečenih 14 letih več bolnikov kakor skupno pri vseh ostalih zdravnikih. Vse kar vam je storiti obrnite se zaupno v ta zavod kjer vam bo delo takoj pomagano. V dokaz poveljnih uspehov, vam leži na razpolago na tisoče zahvalnih pism od ozdravljenih bolnikov iz vseh delov sveta, kateri so že obupali nad svojim zdravjem, a potom metode zdravnikov THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE pridobili zopet zaželeno in trdno zdravje, katerega se še dandanes veselite. Vsa pisma naslovite na Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj;

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th St., New York City

URADNE URE SO: vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan. Vsaki tork in petek zvečer od 7 do 8 ure.

DOPISI.

Claridge, Pa.

Cenjeni "Glas Svobode": —

Uvidel sem, da se mi je treba zopet nekoliko oglašiti iz našega Westmoreland okraja. Že četrta mesec traja boj med nami in lastniki premogovih rogov za večjo plačo, skrajšanje delavnega na osem ur in ob enem, kar je glavno, pripoznanje unije. Ali do sedaj se niso oni vsegasiti miljon-ski mogotei, kateri se valjajo na baržnastih divanih, pušči dolar-ske smotke, pri mizah, na katerih se nahaja šampanjec prve vrste, niso odzvali na pozive naš organiziranih premogarjev ker tirjamo od njih, da nam dajo ono, kar zahtevamo, kar je malenkost, ako pogledamo koliko in kakšne velikanske profite spravljajo v njihove nenasične žepce.

Pogledajo naj samo, seveda ni treba govoriti ker so dobro podučeni, kako moramo živeti. Pozna-jo naše gorje in bedo. Mi premogarji kateri smo poprej vsaki dan tvegali življenje za neizmerno nizko plačo, malo da ne popolnoma zastoj, smo morali biti veseli, če smo imeli dovolj hrane. Dočim so se oni vozili v dragih avtomobilih, prirejali bankete in bogsigavdi kaj še. Vse to smo jim mi preskrbeli s sužnjstvom, a sedaj, ko zahtevamo vsled nezno-sne draginje, povišanje plače in nekoli olajšanja pri trudapolnem težkem delu, so se takoj uprili. Prisiliti nas hočejo na vsak način, da bi bili še vnaprej pod njihovo oblastjo, da bi z nami postopali, kar bi se jim zljubilo, to je, da bi nas še bolj gulili. Ali to ne bode šlo! Mi hočemo vstrajati pri svojih zahtevah katere so malenkostne in pravične, hočemo, ako treba, tudi dve leti štrajkati. Ne podamo se jim na nikak način.

Dobili bomo vse kar zahtevamo. Premogarski mogotei, kateri lastujejo črne zaklade globoko pod zemljo, se nam bodo morali ukloniti, ne bodo jim pomagali deputiji, s katerimi nas strašijo po cestah. Združeni delavci jih bodo prisilili, da se bodo morali podati. Zato bratje vstrajajte! ni daleč dan, ko se bomo veselili zmage nad premogarskimi baroni. Otrlesi se bomo njihovih verig v katerih smo dosedaj tičali. To naj vedo vsi premogarji v Claridge, Madison, Hermonie, Pleasant Valley in Export. Veste za našo žalostno preteklost; hlapčevali smo in se slepo uklanjali, dokler ni bilo dovolj.

Temu je sedaj odzvonilo; luč svobode, katere zakriva temne dneve preteklosti sije nad nami. Pomislite, da smo v 20. stoletju, stoletju napredka. Kaj bode z nami, ako bomo še z naprej ostali sužnji v Westmoreland okraju.

Torej: Vstrajajmo, da dosežemo naš cilj in da se otresemo gorja, katero so nam prizadejali kapitalisti. Sedaj nam je dana prilika, ne zavrzimo jo.

Pozdrav vsem štrajkarjem, kateri se bore za svoj krah!

Soštrajkar.

Virden, Ill.

Cenjeni urednik Glas Svobode: Iz vseh krajev se čitajo dopisi, le iz Virden-a so bolj redki. Tako sem se jaz namenil, da nekoliko opišem, kako živimo.

Dobrega ne morem poročati. Imamo tri premogove rove, v katerih se pa ne dela. Le bossi jih ne zapustijo in mislijo, da dobijo skabe. Posebno radi West Mine jih peče, ker je veliko popravila na površju in notri v jami. Dolgo so premišljevali, kaj naj bi ukrenili, ko so jo stuhali. Dali so carpentarijem-tesarjem, ki so dosedaj štrajkali, delo na pogodbo, in ti so ponudbo sprejeli. Nato smo sklenili štrajkarji pri seji, da pošljemo nekaj mož k stavko-kazom, da jih odvrnejo od dela. Težko smo dobili mož, končno se jih je pa le devet odpravilo proti rovu. A niso šli tjakaj, ampak samo nekoliko na sprehod.

S tem torej ni bilo nič. — Kmalu nato se je zbrala pred rovom velika množica Italijanov. Družba jim je vse pripravila, da bi se odpeljali na delo. Nek Italijan, ki govori dobro angleški, jim je prigovarjal, naj nikar ne opravljajo skabskega dela. In kaj se je zgodilo! Nekdo mu je zagrozil, da ga ustrelji, ako se hitro ne odstrani! To se je celo onim, ki so hoteli skabati, tako zamerilo, da so pobrali svoja šila in kopita ter se razšli.

Tako postopajo z nami delavci bogati oderuhi. Večkrat moram premišljevat, ali delavci res nimamo nikakih pravic? da smo samo za to na svetu, da polnimo žepce našim izkoriščevalcem? —

Se večje in druge lumparije se dogajajo tukaj, a sem vedno čakal, da napiše spretnejše pero razmere v Virden, Ill. A ni pravega duha in zavednosti med nami. —

F. Peterlin.

Taylor, Wash., July 14. 1910. Cenjenemu uredništvu Gl. Sv. and to whom it may concern!

Ko sem pred kratkim časom šel na "siht", me naenkrat superintendent k sebi pokliče: "Kaj pa bo novega?", sem si mislil. In res me je gospod iznenadil. Vprašal me je namreč, če jaz mislim res tukaj unijo vpeljati. Jaz sem mu odgovoril, da si je najbrže to on sam izmislil. On pa je rekel, da je tako slišal od gotove strani že takrat, ko sem delal v "logging camp". To je bilo nekako tisti čas, ko je dala moja žena dopis v Gl. Sv. in omenila, da naj bi tukaj unijo ustanovili. In to je po mojem mnenju prišlo do ušes "najvišjega". Amerikancev me gotovo ni nobeden tožil, ker nisem pred nikomur kaj takega omenil. Toraj imamo najbrže tudi na Taylor-ju enega, ki časnikarjebrira in jih bosom prestavlja. Sram naj ga bo denuncijanta, ki svoj stan izdaja!

In če je takšen med Slovenci, upam, da ga kmalu najdem in javnosti s polnim imenom objavim. Petoliznikom nič prizanašanja. Če hoče, lahko še to bosom prestavi. Toliko mu pa že v naprej povem, da se niti najmanj ne bojim, če radi tega delo izgubim. Privikrat se mu to sicer ni posrečilo, morebiti se mu bo v drugi. Try it!

(Na svidenje toraj!)

Pozdrav vsem svobodomislecem in članom S. S. P. Z.

Rudolph Gradišnik.

Cleveland, O.

Cenjeni urednik: — Poročal sem Vam zadnjič v narici, da imamo v Clevelandu misijon. Tudi o neki poroki sem omenil. Predno pa preidem na isto, hočem nekoliko popisati "sv." misijon.

Ko je prišla nedelja 10. julija, so se veselili gospodje okoli sv. Vida, z njimi na čelu Rev. Bajce, da so vendar dočkali dan, ko bodo za odvzete in odpuščanje grehov dobili lepe denarce.

Zjutraj pri osmi maši je bila cerkev seveda polna, a vendar ni bilo toliko backov, kakor so "gospod" pričakovali. Največ jih je prišlo iz radovednosti, da bodo slišali in videli Rev. Bajca. Ko je minila misijonska pridiga, ni bilo slišati po cestah drugega, kakor kritikovanje. Celotno onim, ki so vsako nedeljo v cerkvi, ni bila všeč misijonska pridiga.

No, ob desetih se je vršila slovesna poroka sv. Vida s žalostno mater božjo. Tako se je splošno govorilo po clevelandski slovenski naselbini. Ko sem o tem tudi jaz izvedel, sem se podal pred cerkev, da bi videl ženina in nevesto. Ko pridem na omenjeni prostor, zapazim nekaj temnomodrih postav, z meči ob strani, pomikati se od St. Clair ulice do stavbe sv. Vida.

Enega tam stoječih rojakov vprašam, kaj naj ta garda pomeni. Odgovori mi, da tvorijo častno stražo, ter da imajo povelje, naj dobro stražijo. Civilno oblečeni ljudje pa izkazujejo Ž. M. B. svojo naklonjenost.

Umevno je, da sem postal zelo radoveden. Šel sem v božji hram in kmalu so se pokazali gospod rudečih lic in dobro rejenege telesa. Pripovedovali so nam mnogo zabavnega, zanimivega in poučnega. Mimogrede so tudi omenili, da smo oni, ki nismo iz Ljubljane doma, norei in tepei, ljubljanske srajce so pa barabe.

S tem je Rev. Bajce samega sebe obsodil. Po njegovih lastnih besedah je on sam baraba, ker se je malo poprej izrazil, da je tudi on ljubljčan in da je on prvi začel delovati med clevelandskimi Slovenci.

Preveč bi bilo, če bi hotel še naprej pisati, kaj je Rev. Bajce vse prepovedoval svojim brumnim ovčicam. Nekateri poslušaleci so uganili, da ga nič kaj dobro noge ne drže, zakaj? že veste. — Kltili je take neumnosti, da so se ljudje glasno smejali.

Menim, da bi bilo bolje, če bi

ostal Bajce v St. Paulu pri svojih nemških vernih ovčicah. Še bolje bi pa bilo, če bi se pri svojem očetu v Ljubljani izučil krojaške obrti, bi vsaj komu koristil. Tako pa ni za drugega, kakor pobirati trdo zasluženi denar slovenskih delavcev. To si naj zapiše za uho!

R.

Girard, Ill.

Cenjeno uredništvo: —

Tudi jaz se hočem malo oglašiti in naznaniti čitateljem Glas Svobode, kako je pri nas. Štrajkamo še vedno in ne odnehamo, dokler ne ugodijo premogarski baroni našim upravičenim zahtevam. Štrajkamo čisto mirno in nimamo nič opraviti z deputiji, kakor je po drugih krajih, kjer preganjajo, kakor n. pr. v Pennsylvanski premogarskih okrajih, štrajkarje kakor zverino. — Skoraj bi moral človek misliti, da delavci nismo ljudje. Dokler smo sužnjevali našim izkoriščevalcem, je bilo dobro. A sedaj, ko smo se uprli, zahtevajoč nekoč pravice, so nas segnali iz kompanijskih hiš.

Kdo daje pravico kapitalistom, da tako z nami postopajo? Delavci, ali se bomo res še dolgo pustili na tako nesramen način izkoriščevati? Delujemo na to, da se bode tudi nam delavcem položaj izboljšal. Da pa to dosežemo, potrebujemo pred vsem poduka. — Treba nam je delavskih časopisov, iz katerih razvidimo, kdaj moramo iti v boj in kako se moramo v boju obnašati, da se ne bomo zastoj borili za svoje pravice.

Žalostno je, da se dobijo tudi med nami Slovenci ljudje, ki opravljajo skabsko delo. Ponajveč so to zapeljani reveži, katere so premetili kompanijski agentje. Ne bi jih pa mogli premetiti, če bi brali sedanji skabje liste, ki zastopajo delavske koristi. Mnogo je časnikov, ki povdarjajo pri vsaki priliki, da pišejo za delavce, v resnici pa niso nič drugega, kakor navadne skabske cunje. Ti listi sedaj molčijo, kakor bi o štrajku nič ne vedeli.

Zatorej, dragi rojaki in delavci, podpirajmo liste, ki se za nas borijo in nas podučavajo, da se vemo v vseh slučajih pravilno ravnavati. Že dolžnost sama zahteva od nas, da z vso verno razširjamo delavske liste, ker le potem nam je zmaga v času delavskih bojev zagotovljena!

Koncem svojega dopisa pozdravljam vse zavedne in napredne rojake po širni Ameriki, listu Glas Svobode pa želim veliko novih naročnikov, da nas bode mogel večkrat na teden obiskat.

John Deželan.

Darragh, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Prosim, uvrstite sledeče vrstice v našem delavskem listu, da se zahvalim sobratom S. S. P. Z. in darovalcem, ki so z denarno podporo priskočili na pomoč štrajkujočim sobratom v Westmoreland premogarskem okraju. Družtvo št. 2 v Claridge, Pa. je razposlalo štirim družtvom podporo, in na naše družtvo št. 5 v Darragh, Pa., je odpadla delna svota \$4.41, zakar se v imenu tega družtva vsem darovalcem, kakor tudi bratskemu družtvu št. 2 v Claridge, Pa. najiskrenejše zahvaljujem. Z bratskim pozdravom.

J. Hauptmann.

SLUŽBO DOBI Slovenka, ki zna kuhati in opravljati druga dela pri saloonu. Plača od \$15.00 naprej. — Oglasite se pri lastniku Ivanu Inkret, Box 12, Scofield, Utah.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

S steklenico

PAIN EXPELLERJA

odpodi bolečine.

To sre istvo nima para. Nič ne oia ša tako hitro in tr jno revmatizem, nevragijo, zvinjenja itd.

Dobi se v vseh lekarnah po 25 in 50c.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York

Pazite na varstveno znamko s sidrom.

Če vam je potekla naročnina na "Glas Svobode", ponovite jo takoj, da se vam lista ne ustavi.

ZASTONJ MOŽEM

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.
Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v ohih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, žo celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni popolno na nič zdravno ali nevarno za želodec. Celotno zdravilo najbi sem in tja pili kapico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 340. Tiste priporočil neupljalnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastoj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjajec, importiran in čizdelek.

ITALIJU I ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj
CUNARD LINIJI
POSTAVLJENA 1840 GOD

Mojska-Amerikanska usluga
Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa
i Trieste

Novo Moderni utvrđeni šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

* Jedne Close Cabina \$60 (dolara) do Naplesa
\$65.00 (dolara) do Trieste i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
Ili kod svakog obilježuj agenta.

Irgovina s novodobnim obuvajmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuvaj najnovije kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomislec! Naročajte, pri-
poročajte in razširjajte naš list!
— Vsak naročnik naj pridobi
vsaj enega naročnika! — Bodite
povzod širitelji njegovega pošte-
nega prizadevanja!

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma uspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život z gubitkem moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam prišeda zabadačo denar dajati, tako pišite po ono zdravilno knjižico, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o-
zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knji-
žica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite
dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono
knjižico.

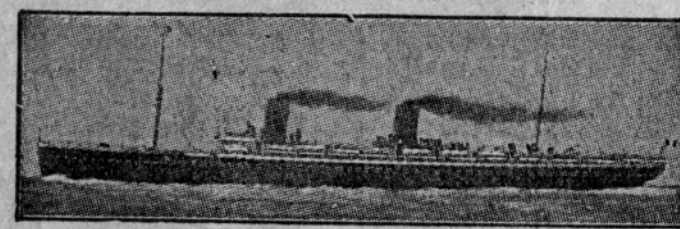
IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP

Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih
družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
Pristanišče 57 North River vzožje 15th St., New York City

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Kasparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul

VLOGE \$3,000,000 00
GLAVNICA . \$200,000 00
PREBITEK . \$100,000 00

Prva in edina češka državna banka v Čhi jagl. Plaćuje po 3% od
vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele
aveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posvetra in savarovalne police.

RAZNO IN DRUGO

Huda nevihta s točo, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje, je bila 23. junija v Preserju in napravila mnogo škode.

Predsednik bošenskega sabora umrl. Sarajevo, 1. julija. Včeraj je tukaj umrl predsednik sabora Ali beg Firdus. Pokopan bo v Begovi džamiji.

Mejo med Srbijo in Avstrijo izmeri posebno poverjenstvo avstr. države in Srbije. Meja se določi po prvotnem toku Drine, kakoršen je bil ob času berlinskega kongresa.

Boj z ubeglimi kaznjenci. Iz kaznilnice v Herzonu na Ruskem je osem kaznjencev zvezalo paznika ter ušlo. Pri zasledovanju je bilo ubitih en paznik in sedem kaznjencev.

Predsednik dume odstopil. — Predsednik dume na Ruskem, Gučkov, je po zaključku sešanja državne dume odložil predsedstvo, da prestane kazni, v katero je bil obsojen zaradi dvoboja z grofom Uvarovom.

Dva avstrijska špiona. V bližini laške trdnjave Barcarola so karabinieri aretirali dva avstrijska podanika, ker sta osumljena špionaže. Imena aretirancev se prikrivajo.

Srbija in Anglija. Belgrad, 1. julija. Srbska vlada dementuje vest o razporu med Srbijo in Anglijo.

Vlom. V hišo posestnika Rojka v Podbrežu pri Mariboru so ponoči vlomili tatovi ter odnesli 700 kron denarja in zlato oro.

Slovenec kupil zagrebški parni mlin. Iz Zagreba poročajo: Tukajšnji parni in umetni mlin je kupil slovenski industrialec Vinco Majdič v Celju. Za mlin je dal 850.000 K.

Nov slovenski list. V Leseah na Gorenjskem je izšla prva številka novega lista "Triglav". List kani izhajati dvakrat na mesec v velikem obsegu.

Med Grško in Turčijo se je začela tiha vojna, pa ne s puškami in kanoni, ampak — z bojotom. Turki nočejo in ne pustijo kupovati na Turškem nikakšnega blaga iz Grškega, nasprotno pa delajo Grki s turškim blagom.

Zakon o volilni dolžnosti na Kranjskem — potrjen. Cesar je potrdil zakon, ki ga je sklenil kranjski deželni zbor, da se mora vsak volilec udeležiti volitev v državnih in deželnih zborih. Izjema je le kurija veleposestnikov pri volitvah v dež. zbor.

Štirinajst ljudi umorjenih. V Boniensku v Šleziji so do zdaj neznanim morilec umorili družino trgovca Bakala, obstoječo iz obeh zakonitih in dvanajstih otrok.

Sneho umoril. V nekem gozdu blizu Draždan je delavčev ženo Wenzel umoril njen lastni tast, s katerim je imela ljubavno razmerje.

Nevihite na Ogrskem. V Karansebesu je bila velika nevihta. — Skoraj vsi tokajski vinogradi so uničeni.

Velik požar. Na ruski meji je zgorelo mesto Czartoczky. Ker je primanjkovalo vode, je bila vsaka rešilna akcija nemogoča.

Žrtev praznovanja. V Dobrotovi na Češkem je udarila strela v nek kozolec, ki je bil kmalu nato v ognju. Praznovanje ženske so privlekli neko otročnico, da bi s svojim mlekom pogasila ogenj. Drugi dan sta umrli otročnica in otrok. Oblasti so uvedle strogo preiskavo.

Obsojen slovaški urednik. Bivši urednik "Slovenskeho Týždenníka", M. Lichard, je bil zaradi članka, v katerem obsoja Apponjeve šolske zakone, ki imajo namen, pomadžariti Slovake, obsojen pred budimpeštansko poroto na mesec teške ječe in na globo 200 kron.

Peresa za pisanje. V Birminghamu na Angleškem izdelajo vsak teden okrog 80.000.000 jeklenih peres, ki se razvažajo po vsem svetu. Zdaj se izdeluje na vsem svetu okrog 100.000 različnih vrst peres.

Grozna toča je uničila popolnoma lučansko okolico na Štajerskem. Toča je bila zelo gosta in debela ter je pobila poleg žetve tudi neštivilno šip. Prizadeta je tudi hudo slovenska občina Gradisce.

Eksplodizija na veselici. Na neki veselici v Roundhay-parku v Londonu je eksplodirala neka priprava za umetni ogenj. Nastala je

grozna panika, pri kateri sta bila dva smrtno ranjena, 14 pa težko.

Krvava ljubavna drama. V vasi Latille na Francoskem je v hiši ondotnega davkarja njegov mladi tajnik Robin s puško ustrelil hčer svojega šefa, ranil nato njeno mater ter končno samega sebe ustrelil. Pravijo, da se je mati upirala zakonu.

Kolera v Berlinu. V berlinski bolnici je umrla na kolero sestra nekega ruskega izseljenca, ki je pred tednom umrla na kolero. — Zdravniki so konstatirali "cholera asiatica".

Bomba eksplodirala. V Barceloni so našli bombo. Vložili so jo v policijski voz, da jo odpeljejo. Na potu je pa bomba eksplodirala ter težko ranila dva policista. Nek drug policist in nek artilerijski vojak sta bila lahko ranjena. Nek pasant, katerega so zadeli kosci bombe, je vsled dobljenih ran umrl.

Ljubavna tragedija. — Dvorni svetnik dr. Obrist, bivši dvorni kapelnik, je v Stuttgartu iz ljubosumnosti ustrelil operno subreto dvornega gledališča. Ano Sutterjevo, nato se je sam ustrelil. — Sutter je bila zelo priljubljena pri občinstvu. Stara je bila štiri-deset let.

Afera Anton Kristan-Kocmur. Pred okrajnim sodiščem v Ljubljani sta se tožila sodruga Anton Kristan in Kocmur vzajemno radi žaljenja časti na zadnjem obnem zboru Delavske tiskovne družbe. Ker se ni posrečila poravnava, je prišlo do razprave ter je bil Kocmur obsojen na 100 K globe, Kristan pa oproščen. Kakor se poroča, je Kocmur vložil priziv. Obsojen je bil tudi g. Pustošemšek, odgovorni urednik "Sl. Naroda" na 20 kron radi razžaljeve pisave proti sodr. Čobalu.

Nesreča na železnici. — Med Kranjsko goro in med Dovjem je 29. m. m. popoldne ob 3. uri ponesrečil železniški sprevodnik Borovnica. Ko je iz sprevodniške ute stopil na stopnice, da pogleda, če kolesa ne stojijo, je z glavo zadl ob most in se na mestu zgrudil mrtev. Ko je vlak ustavil, kar se je hitro zgodilo, že ni več dihal. Zapustil je vdovo brez otrok.

Obstrukcija zoper italijansko pravno fakulteto v avstrijskem državnem zboru. Dne 29. junija sta ministrski predsednik baron Bienerth in naučni minister grof Stürgkh naznanila dr. Ploju in dr. Šusteršiču, da hoče vlada dati Italijanom mastno pečenko v obliki italijanske fakultete, Jugoslovanom pa niti ene drobtinice ne. Skoro v tistem trenutku, ko je Bienerth izrekel svoj "ne", se je v odseku začela obstrukcija. Besedo je imel že od prejšnje seje poslanec Gostinčar, dobil jo je tudi v sredo prvi in govoril je z dvema kratkima presledkoma celih enajst ur, namreč do 9. ure zvečer.

Samomor z vinom je poskusila na Dunaju 16 letna delavka Jožefa M. Ker je bila njena ljubzen po njenem mnenju zelo nesrečna, se je neznansko napila vina, kar je kmalu učinkovalo. Našli so jo nezvestno in vsled zavžite pijače ji je srce le še polagoma bilo in skoro bi jo bila zadela kap. Ščasom se je pa iztrznila.

Nenavadna zakonca. V sedmem okraju v Budimpešti se je poročil 62 let star ravnatelj neke tovarne z 12 let staro hčerko kuharice. Stari je gojil razmerje z deklico in ko je mati izvedela za to, je silila na ženitev. Zdravniki so res izdali dekletu spričevalo, bila je zdrava in nenavadno razvita, justično ministerstvo ji je pa izpregledalo starost. Kaj vse ljubezzen stri!

Najrazširjenjša knjiga na svetu je gotovo kitajski koledar, ki ga izdajajo vsako leto v osmih milijonih eksemplarjih. Ta koledar se tiska v Pekingju in nikdo nima pravice v celem carstvu, da bi izdal knjigo, ki bi imela nekaj enake vsebine, kajti knjiga je cesarjev monopol.

Odlična gosta. Dne 28. junija sta se mudila v Ljubljani in posetila tudi uredništvo "Slov. Naroda" dr. William J. Thomas, profesor sociologije in etnologije na vseučilišču v Chicagu, in prof. dr. George A. Dorsey, član uredništva "The Chicago Tribune". Gospoda potujeta po Slovenskem, ker se živo zanimata za slovenske kulturne in politične razmere. — Slovenci so napravili nanje najboljše vtis. Obljubila sta, da bo

sta šla Slovencem, ki jih mnogo živi v Chicagu, v vsakem oziru na roko, čim se vrneti v svojo domovino. Gospoda sta počastila s svojim obiskom tudi "Deželno zvezo za tujski promet". Gosta sta si ogledovala z veliko pozornostjo pokrajinske slike, naravnih krasot tako polne domovine, prav posebno pa so jima ugajale fotografije slovenskih deklet, svatov, pastirjev in ribičev v narodnih nošah, katerih lepo zbirko sta vzela seboj, da jih objavita, čim se povrneta domov, v tamošnjih listih.

Radi papeževe slike izobčen. — Papež Pij X. je izobčil iz katoliške cerkve slikarja Ferdinanda Baca. Ferdinand Bac je slikal papeža Leva XIII., ko je bil star 93 let. Kdorkoli je videl kako sliko Leva XIII. in če tudi je bila iz njegovih mlajših let, bo priznal, da ni bil nikak "lev" med lepimi moškimi. Zlasti njegov nos mu ni bil v posebno okrasje. Lev XIII. je sam prav dobro vedel, kako je z njegovo lepoto. Ko ga je nekaj slikal Chartran, mu je papež rekel: "Jaz sem pastir ljudstva in ne želim ostrašiti svojih ovac." S temi besedami je pač namignil slikarju, naj ga naslika lepšega kot pa je v resnici. Bac pa je slikal papeža, ko je bil star že 93 let, torej v letih, ko že ni o lepoti niti sledu, niti pri ljudeh, ki so bili v mladosti vzor lepote. In Bac je naslikal papeža takšnega, kakoršen je bil v resnici. Klerikaleci pa so zagnali v svet, da je Bac napravil karikaturu Leva XIII.! Občutljivi Pij X. ga je vsled tega slovesno izobčil iz katoliške cerkve. Nesrečni Bac!

Nedavno tega je bil v Inomestu obsojen kapucinski pater Wiedne, na šest tednov težke ječe s postom. Razlog je bil sledeči. Lačen vrtnarski pomočnik, ki je bil na vandranju, je prišel pred kapucinski samostan po porcijo "kloštrske juhe". Pater, ki je bil navzoč, ga je vprašal: Sinko, ali potrebuješ rožni venec? . . . Pomočnik ni prav vedel, kaj to pomeni, pa je pritrdil. Na to ga je pater povabil v celico, tam pa je hipoma planil nanj in izvršil čin à la Eulenburg. Potem pa mu je dal par svetinje in ga prosil, naj za božjo voljo molči. Šele, ko je bil vrtnar na ulici, se je prav zavedel; polotil se ga je ves gnus, pa je šel na policijo, ki je po daljšem iskanju našla in zaprla patra. In v torek dne 28. junija je bil mož obsojen. — Kdor bi hotel, bi lahko vsak dan javljal take slučaje, ki dokazujejo, da nima klerikalizem, njegova vzgoja in pobožnost prav nič opraviči z mora in s človeško plemenitostjo. Pač pa imajo razne zastarele uredbe žalostno posledico, da delajo ljudje, ki ne morejo ubiti naravnih nagonov v sebi, take svinjske, nenaravne grehe.

Žena za 12 kron. V vasi Saaki blizu Trstega v Galiciji se je zaljubila mlada žena 70letnega kmeta Jagniča v 21letnega mladeniča Rudnika, ki je že dalj časa za njo hodil. Rudnik, ki je požel Jagničevo lakomnost, mu je ponudil, da odkupi ženo. Jagnič je zahteval 100 kron, toda dogovorili so se na 12 kron, ker Rudnik več ni imel. Na Rudnikovo zahtevo se je sestavila o kupčiji listina, katero je potrdil župan. — Rudnik je hotel iti s svojo ženo v Ameriko, toda na bližnji postaji so ga prijeli, ker je k vojakom potrjen.

V Petrogradu so aretirali dopisnika dunajskega oficioznega brzojavnega in dopisnega urada barona Ungern-Sternberga. Baron je ruski podanik. Policija ga sumi, da je prodajal "tuji vladi" (Avstriji) vojaške tajnosti, ki jih je dobival iz opozicionelnih krogov dume. Pred kratkim je bil radi jedneake osumljenja prijet knjižničar ruske akademije generalnega štaba.

Demonstracije zoper duhovnika. V cerkvi Madonna di Carmine v Benetkah je prišlo med pogrebci in duhovnikom do prepira, vsled česar duhovnik ni hotel mrtevca blagosloviti. Prišlo je nato v cerkvi do demonstracij. — Razbili so vrata, okna in klopi, duhovnika so pa bombardirali s krompirjem. Policiji se je posrečilo umiriti demonstrante. Pozvala je duhovnika, naj gre na bližnjo stražnico. Ko je pa prišel na cesto, so se demonstracije ponovile. In le težko je policija obvarovala duhovnika pred razljučenim ljudstvom.

Resnica je!

Kdorkoli Slovencev je pošiljal

denarje v staro domovino

se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11.-13. dneh.

Kdorkoli Slovencev se je obrnil na tvrdko

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.,

ali na njeno podružnico

6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,

da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobil tudi,

kar mu je šlo.

Severova Zdravila so pripravljena po predpisih na temelju pravilnih ih znanstvenih načel.

TELESNA MOČ

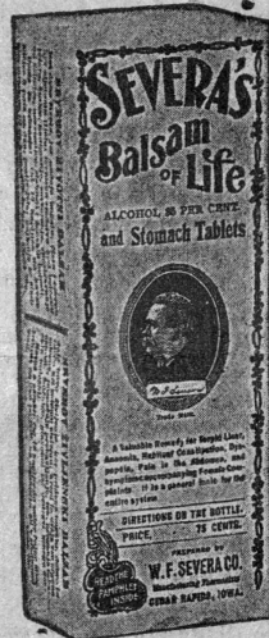
pojema z leti starosti, ampak lahko si ohraniš telesno moč in se občuvas raznih boleznih vsled starosti, ako uživaš

Severov Življenski Balzam.

Povrača moč prebavi, tako da ves ustroj krepi in poživlja. Izpodbujna oslabela in otrpla čreva, tako pospešujoč izločevanje obrabljenih in puste tvarine. Pomaga naravi pri čiščenju krvi.

Dragoceno krepilo za stare in mlade obeh spolov.

Cena 75 centov.

Kupujte Severova Zdravila od svojega krajevnega lekarnika ali trgovca. Pazite, da se nahaja ime "Severa" na vsakem zavoju.

Zdelani živci

vedno slabo vplivajo na telesno zdravje. Vsa telesna prebavila trpe vsled nedostatne živčne sile. Zato je zanesljiva živčna tonika zares potrebna.

Severov Nervoton

prav uspešno povrača moč živčevju. Pomirjevalno vpliva na živce, teži razdražbo živčnega ustroja, preganja nespečnost, potrtost, glavobol in splošno živčno onemoglost. Cena \$1.00.

Prva pomoč

za kite, mišice, živce, meso, kadar so prenapete, izvinjenje, odrgnjene, otisnjene ali kakorkoli poškodbe, da se pojavi bolečina in vnetje, je

Severovo Olje sv. Gotharda

ki brž olajša bolečino. Nekoliko obkladov zmanjša otekline ter kmalu povrne poškodovano m delom njihovo pravo podobo in prejšnjo moč. To je splošno domače zdravilo za bolečine in poškodbe. Cena 50c.

Naš zdravniški oddelek vam je na uslugo. Svet zastoj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

GARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. TEL. 3999 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobil in zrak prigrizek. Pod vodstvom Jos S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

delik Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruča dvorana za koncerte, žentiv in zabave.

SALOON

z lepo nrejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Kedar

potrebujete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Prevrtno gibanje v Parizu ohrabril je nezadovoljne in predrzne ljudi po vsem Francoskem, in kmalu so se tudi po drugih mestih in po kmetih začeli veliki nemiri. V vsakem mestu prenaresili so občinski red po naukih svobodomnih pisateljev in povsodi so ustrojili meščanske brambre. Po vaseh vzdignili so se nesrečni kmetje, se pridružili kakej razbojni družali, požigali in pustili po grajskih ter se prav po živinsko masčevali nad doseadanji gospodarji svojimi. Pred toliko nevarnostjo je mnogo plemenitih gospode bežalo čez mejo ter na tujem iskalo zavetja in pomoči zoper domače sovražnike. Po nemških mestih ob Rajni in po gornji Italiji je kar mrgolelo francoskih beguncev, med katerimi je bil tudi kraljev mlajši brat Karol, grof Artois.

Narodna skupščina v Versaillesu je med tem dolgo ugibala in sklepala o novi državni ustavi. Prvo besedo je imel Lafayette, ti. ki je devetnajst let star pustil ženo in dete ter šel čez morje bojevati se za svobodo ameriških ansebin. Ves vnet za ameriške razmere sodil je, da le one veljajo in da mora tudi na Francoskem vse tako biti. Zatorej je predlagal, da mora narodna skupščina najprej določiti pravice, ki so vsakemu človeku in državljanu prirojene in mu jih nobena oblast in nobena postava ne sme krati. Bilo je sprevidnih mož, ki so mu oporekali in dokazovali, da mora človek od teh prirojenih pravic svojih nekoliko popustiti, kajti sicer si ne moremo ustanoviti nobene države, ne družinskega reda. Ali bilo je vse zastojno; Lafayetteova beseda je obveljala in narodna skupščina je sklenila postaviti o splošnih človeških pravicah. Pa še predno so to stvar doglali, dohajala so žalostna poročila o kmečkih uporih po vsem Francoskem. Narodni poslanci so sprevideali, da treba nekaj skleniti, kar bi ljudje bolje razumeli, nego učene razprave o človeških pravicah, in v jako dolge seje, ki je trajala od dveh ureh polnoč (od 4. do 5. avgusta), preklekali so vse grajske in stanovske pravice sploh. Sklenili so, da je kmet svoboden državljan, kateremu ni treba več na t'ako hoditi, niti desetini dajati; da bodo odslej vsi stanovski morali davke plačevati; da ima vsak Francoz, naj bo plemenitnega ali kmečkega rodu, pravico do vseh državnih in vojaških služb, če ima potrebnih zmožnosti; in da ima sploh jenjati vsak razloček med stanovci, pa tudi med različnimi francoskimi mesti in kraji. Zdaj začelo se je razprave o ustavi sami. Najvišja zakonodajna oblast je odslej bila narodna skupščina, ki se nikakor ni smela ločiti v dve zbornici, a ni se smela niti raziti do novih volitev, ki so imele biti vsako drugo leto. Vsak zborov skleni dobi postavno veljavo, kakor hitro ga kralj odobri in podpiše. Dvakrat pa sme kralj zborove sklepe tudi ovreči, t. j. vsaka skupščina sme isto stvar samo enkrat predlagati; druga novo izvoljena skupščina sme sicer isti sklep ponoviti, ali kralj ga sme zopet ovreči, in še te ko bi tretja skupščina sklenila isto postavo, jej kralj ne sme več odreči svojega podpisa.

Ljudevik XVI. je novo ustavo potrdil, le tako zvanih "človeških pravic" ni hotel takoj podpisati. To je rovarjem v "palais royal-u" dobro došlo, kajti mogli so zopet vpiti na kralja ter napraviti novih nemirov. Sploh pa tem možem ni bilo po volji, da so dvor, vlada in narodna skupščina bili v Versaillesu, in že dalj časa so ugibali, kako da bi kralja spravili v Pariz, kjer bi ga lože strahovali. Kralj pa je tudi dobro vedel, da mu ravno iz Pariza največja nevarnost preti; vsaj so mu tamonji uporniki celó francoske vojske izneverili. Da bi bil varen življenje svojega, pozval je v Versailles dva zvesta nemška polka, teh je dne 1. oktobra častnikom teh in drugih krđel telesne straže svoje dal veliko gostijo. Častniki bili so dobre volje, napijali kralja ter mu v navdušenih govorih skazovali udanost svojo. V Versaillesu se za to domačo dvorsko

svečanost nihče niti zmenil ni, v Parizu pa so v "palais-royal-u" skovali nejnemirnejše lazi ter jih trosili med narod. Trdili so, da se je tudi kraljica udeležila svečanosti, da je grdo psovala na francoske domoljube ter častnike tako razdražila zoper nje, da so nekateri med njimi raztrgali trobojno narodno zastavo in jo z nogami poteptali. Ljudje so take lazi radi verjeli, a še rajši dali so se naščuvati, ker ste dragina in lakota od dne do dne hušje pritiskali. Dne 5. oktobra se je kruh zopet podražal. Siromašne ženske so se kar v tropah zbirale po ulicah in se hudovale nad pekarji. Tu stopijo dražveci med nje in jim govoré, da sta le kralj in kraljica kriva tolikej dragini, nad nju da naj gredó in od nju naj tirjajo kruha. Najpredrzejši bil je mladi Maillard, ki se je že pri razdejanji bastilje za takošne stvari skazal pravega moža. Zdaj je nabral kakih šest tisoč prostih žensk, med katerimi je bilo pa tudi dosti za ženske preoblečenih moških, in peljal jih je v Versailles. Meščanska bramba hotela je po vsej sili iti z ženskami, da jih kralj ne bi dal postreljati, ali Lafayette dolgo ni hotel v to privoliti: in še le popoldne ob petih, ko je od mestnega starešinstva dobil posebno naročila na kralja, se je v največjem deži s krđelom brambovev podal na pot.

Okoli štirih popoldne so žene prišle v Versailles. Maillard peljal jih je kar takoj v narodno skupščino. Z golo sabljo v roki stopil je z eno od žen pred poslance ter govoril v imenu vseh ostalih. "Kruha nam treba" kričal je, "kralj in ministri njegovi so izdajalci; toda ljudstvo se je vzdignilo, da jih vse ugonobi." "Kruha, kruha!" donelo je po nemirni množici, ki se je s strašnim hrupom vsula v dvorano. Tu so se besne žene vsedle med poslance, da niso mogli dalje zborovati, se gozile kralju in kraljici, in ko so se najele in napile, razsajale so še bolj nego poprej. Nikakor jih ni bilo mogoče potolažiti. Sam predsednik peljal je nekoliko njih pred kralja, ki jih je z dobro besedo miril ter jim obljubil pomoči. Na to se je vsa družala taborila pred kraljevim gradom, zanesli' ognje, ter prepevala in popivala, dokler ni zaspala.

Kralj je med tem podpisal "človeške pravice" in ob desetih zvečer je predsednik dal sklicati narodno skupščino, da jej je kar takoj priobčil veselo novico. Malo pred polnočjo prišel je Lafayette z meščansko brambo. Najprej šel je pred kralja, mu razodel želje mestnega starešinstva pariškega ter se še dolgo z njim posvetoval. Ljudevik XVI. je v vse privolil ter ob dveh po noči šel k počitku. Lafayette razmestil je brambove na stražo pred kraljevi grad in ko je dal potrebne ukaze za drugi dan, vlegel se je ob petih zjutraj. Toda že so se ženske zdrimale in kmalu bile so vse na nogah. Predno se je kdo mogel nadejati, je razbojna družala vlomila vrata v kraljev grad, posekala nameščene straže in drala v kraljičino spalnico. Komaj da je kraljica mogla skozi skrivna vrata zbežati h kralju in že so morilci stali pred prazno posteljo ter jo na kose raztrgali od jeze, da jim je ušla dragocena žrtva. V tem je ravno še ob pravem času prišel Lafayette s svojimi grenadirji ter kralja in njegovo rodbino rešil večje nesreče. Krvočki pa nikakor še niso mislili odjenjati, ampak na vso moč so razsajali pred gradom in hoteli videti kralja. Ljudevik XVI. je pogumno stopil na balkon in tisočera "slava" mu je donela od nestanovitne množice, ki je zdaj kričala, da naj se tudi kraljica pokaže. Kraljica se je obotavljala, ali ko jo je Lafayette uveril, da se jej ne bode ničesar zgodilo, je s solzami v očeh stopila na balkon. Besna družala zagnala je strašen hrup proti njej, nekateri so jej grozili s pestmi, drugi z noži in sulicami, eden pa je že nameril puško, ali hitro mu jo sošed izbjie iz rok, da ni mogel dovršiti strašnega hudodelstva. Lafayette, ki je tudi bil na balkonu, skusil je miriti razgrajajoče ljudstvo, ali vpitje bilo je toliko, da skoraj ni čul niti sam svoje besede. Tu se spodobno nakloni kra-

ici in jej poljubi roko. To je ponagalo. Ljudje so zaupali ljubljemu generalu in jenjali zasramovati gospo, kateri je on očito skazal spoštovanje svoje. Zdaj so obema "slavo" kričali, a ko so zopet ugledali kralja, vpili so, da mora iti z njimi v Pariz. Dobrohotni kralj je privolil.

Ob eni popoldne se je čudno mešana družala napravila na pot proti Parizu. Prve stopale so žene, ki so nosile na dolgih drogih nasajene glave umorjenih kraljevih stražarjev, kakor znamenja zmage svoje. Za njimi gonili so ostalo telesno stražo, kolikor so je mogli zasačiti. V sredi se je počasi pomikal voz, v katerem je sedel kralj z rodbino svojo. Okoli voza gnjetli so se nesramneži, ki so se režali v kralja in kraljico, ju zasmehovali in preklinjali ali pa se jima grozili. Nekateri tulili so grde pesmi, drugi pa so kričali: "Tu peljemo pekarija, pekarijo in pekovskega učenca!" Za kraljevim vozom peljali so topove, a na njih sedele so žene, ki so na dolgih sulicah imele nasajen hlebec kruha ali pa kos mesa. Sploh pa so moški in ženske vsi bili pijani, a cesta do Pariza bila je tako natlačena radovednih ljudij, da se je ves sprevod večkrat moral ustaviti. Čez šest ur grozne vožnje dospela je nesrečna kraljeva rodbina v Pariz. Pred mestom čakal jo je župan, jo spodobno pozdravil ter ves navdušen slavil lepi dan, ko se je francoski kralj vrnil v glavno mesto države svoje. Kralj mu je odgovoril, da je prav rad prišel, kraljica pa je dodala, da s polnim zaupanjem stopa v dobro mesto. Po teh poklonih se je Ljudevik XVI. ponizal in zasramovan, peljal v svojo palačo Tuilerije, kjer že davno nihče ni stanoval in torej ničesar ni bilo pripravljeno za bivanje.

Tisto uro, ko se je Ljudevik XVI. nastanil v Tuilerijah, ni bil več svobodnen človek, ampak postal je vjetnik rovarjev, ki so že dalj časa bili najmogočnejši oblastniki v Parizu in so kmalu je li strahovati tudi ostalo Francosko. To žalostno resnico je prvi sprevidel Mirabeau, ki je takoj drugi dan po kraljevem odhodu iz Versaillesa trdil, da bosta propala kralj in kraljestvo francosko, že Ljudevik XVI. s svojo rodbino prav kmalu ne uide iz Pariza. Toda na dvoru takrat še niso spoznali vrline tega bistroumnega moža, ki je kljub vsem svojim napakam bil pripravljen, da reši kralja in kraljestvo, a bil je tudi edini, ki je za to imel potrebnih zmožnosti; ali niso mu zaupali, pozneje pa je bilo prepozno. Štirinajst dni za kraljem se je tudi narodna skupščina preselila v Pariz ter je dne 19. oktobra 1789 imela v tuilerijski jezdarnici prvo sejo. Bilo je komaj še kakih osem sto poslancev, kajti ostali so sprevideali, da bodo pariški rovarji motili mirno zborovanje, pa so se rajši domov vrnili. Zeló pomnožilo se je tedaj tudi število plemenitnih beguncev, ki so za mejo iskali zavetja. Toda prvi čas bilo je v Parizu dosti mirno; Lafayette je ostro pazil na red in obveljal mu je celó, da so vojvoda Orleanskega izgnali na Angleško.

Dalje prihodnjé.

Prispevek krvi.

Kri mora imeti nek prispevek, ker ne more drugače opravljati svoje dolžnosti, namreč razdeljevati zavzete stvari v vse dele našega telesa. Brez prispevka bi kri nedvomno opešala. Krv pa pripisujemo z hrano, katero razdeli ojačena kri redno in pravilno po našem telesu. Ako prebavni organi ne morejo sprejemati hrane redno in še ono, katero sprejmemo, redno ne prebavijo, postane kri, kakor tudi telo slabo. Ako to začutite, rabite takoj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki bo ojačilo organe in jih primoralo k rednemu in pravilnemu delovanju. Bledolichnost v obrazu, spuščaji po životu, nervoznost, izguba slasti do jedil, bel, boleč jezik in oslabelost, ozir. zaspasnost so znani nečiste in oslabele krvi, ki nima dovolj prispevkov. Trinerjevo ameriško zdravilno vino je v takih slučajih edino zdravilo na katero se smete zanesti.

Na prodaj v lekarnah, dobrih roštilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravnštvo.

NAŠIM DOPIŠNIKOM:

1. Če hočete poročati "Glasu Svobode" poročaj naglo in odpolji pismo takoj. Kar je danes novo, je že lahko v najkrajšem času staro.

2. Poročaj vse zelo kratko! Mislili si vedno, kadar pišeš dopis, da pišeš brzojavko, ki jo moraš za vsako nepotrebno besedo predrago plačati. Poročaj samo to, kar se je zgodilo (dejanja), nobenih nepotrebnih besedi.

3. Piši tako, da se rokopiš lahko čita, osobito natančen bodi pri številkah in imenih.

4. Ne piši "danes", ali "včeraj", marveč zapiši datum dogodka.

5. Ne delaj dolgih stavkov.

6. Ne popravljalj števil ali imen: Če to storiš, prečrtaj napačno besedo in napiši pravilno poleg ali nad prejšnjo.

7. Na robu papirja pusti za dva prsta papirja, da lahko urednik dopis popravi.

8. Ne piši na obe strani, marveč samo na eno stran!

9. Ne piši s svinčnikom, marveč s črnilom!

10. Kar spišeš, podpiši. Brezimi dopisi gredo v koš. Uredništvo tvojega imena nikomur ne izda.

11. Predno odpošlješ dopis, preberi ga še enkrat. Vedno najdeš, da še kaj popraviš.

12. Pri prav važnih in posebnih slučajih tudi lahko brzojaviš. Brez podpisa seveda tudi brzojavka ne velja.

DOPIS.

Westmoreland City, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Prosím, priobčite moj dopis, ker hočem naznaniti rojakom po širni Ameriki, da je tukaj še vedno stražjak, sploh po vsem Westmoreland okraju. Opozorjam rojake, naj nikar ne hodijo semkaj dela iskat, ker, kdor bi hotel tukaj delati, bi opravljal skabsko delo. Dragi sotrpini, prosimo vas, bodite složni! Že dovolj trpimo, kako bi pa šele potem, če bi se podali! Ne dajte se prevariti kompanijskim agentom, kateri pregovarjajo ljudij, da bi šli skabat. Obetajo jim dobre plače, a pri tem nesramno lažejo. Oni agenti so največji goljufi, kar jih nosi zemlja. — Torej še enkrat: Sotrpini, bodimo složni, ker v slogi je moč.

Fr. Razpotnik, naročnik.

Springfield, Ill.

Cenjeno uredništvo: —

Prosím, ponatšnite sledeče v cenj. listu Glas Svobode:

Za ponesrečenega sobrata Martina Pekol, člana družva št. 36 v Springfield, Ill. so darovali sledeča družva in posamezniki: Martin Zupan, član družva št. 43 v Madrid, Iowa, \$5.00.

Člani družva št. 4 v Black Diamond, Wash. so darovali skupno svoto \$5.80.

Člani družva št. 16 v Clinton, Ind. \$4.15.

Člani družva št. 13 v Witt, Ill. \$3.65.

Člani družva št. 12 v Sublet, Wyo. \$14.30.

Člani družva št. 39 v McGuire, Colo. \$4.00.

Člani družva št. 26 v Collinwood, O. \$2.60.

Člani družva št. 1 v Chicago, Ill. \$3.25.

Joe Hauptmann, član družva št. 5 v Darragh, Pa. nabral \$1.00.

Člani družva št. 10 v Moon Run, Pa. \$4.05.

Pri družvu št. 36 v Oregon City, Ore. \$2.10.

Vsega skupaj sem prejel \$58.65. Prisrčna zahvala vsem skupaj!

Louis Pekol, tajnik dr. št. 36, S. S. P. Z. v Springfield, Ill.

Lisnica uredništva.

J. G. v Lemont Furnace, Pa. Vašega dopisa ne moremo priobčiti. Bi se preveč drugim zamerili, ker, pisati o policajih, je vedno kočljivo. Mogoče bi še kdo mislil, da zagovarjamo polic. surovost. Ljubo nam pa bode, če se v kratkim oglasite s kakim dopisom, v katerem naznanite tamošnje odnose in delavske razmere. Zdravi!

Vsak slovenski delavec in napredno misleč človek bi moral brati "Glas Svobode" in se nanj naročiti.

Cenik knjig,

katerese dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:		Burska vojska	—30
Vinjete	\$1.30	Avstrijski junaki	—75
Jakob Ruda	—60	Znamenje štirih	—30
Za narodov blagor	\$1.00	Veliki trgovec	—60
Knjiga za lahkomišljne ljudi	\$1.25	General Lavdon	—30
Kralj na Betajnovi	\$1.00	Črni bratje	—25
Miša Marije Pomočnice	\$1.00	Andrej Hofer	—20
Gospa Judit	\$1.00	Princ Evgen Savojski	—25
Nina	\$1.00	Viljem baron Tegetthoff	—30
Krpanova kobila	\$2.00	V tujih službah	—50
Hlapec Jernej	—75	Na bojišču	—40
Zgodbe	\$1.00	Marjetica	—50
Za križen	\$1.50	V gorskem zakotju	—15
Ob zori	\$1.50	Iljada	—75
Kurent	90	Krištof Kolomb	—25
Hlapci	\$1.00	Uporniki	—60
Kersnikovi spisi:		Vojska na daljnem vzhodu	\$2.40
Cyklamen, I. snopič	\$1.25	Zadnja kmečka vojska	—80
Agitator, II. snopič	\$1.25	Odkritje Amerike	\$1.00
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25	Gozdovnik 2 zvez. skupaj	—90
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25	Materina Žrtev	—50
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25	Repoštev	—20
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25	Babica	—60
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50	Robinson	—60
Berite novice, IX. snopič	\$1.75	Pripovedi o Petru velkem	—80
Kritika-Komentar XII zvez.	75	Pod turškim jarmom	—20
Trdinatovi spisi:		Štiri povesti	—20
Bahovi huzarji	\$1.50	Izdajavec	—60
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00	Križem sveta	—30
" " " II. " "	\$1.00	Zlatarjevo zlato	\$1.00
" " " III. " "	\$1.00	Miklova Zala	—40
" " " IV. " "	—80	Zmaj iz Bozne	—50
" " " V. " "	\$1.25	Pri stricu	—40
" " " VI. zvez.	\$1.25	V delu je rešitev	—30
Jurčičevi spisi:		Knez črni Jurij	—20
I. zvezek	—60	Nikolaj Zrinski	—20
II. " "	—60	Na krivih potih	—40
III. " "	—60	Domači zdravnik	—60
IV. " "	—60	Pravila dostojnosti	—20
V. " "	—60	Slovenski pravnik, vez.	\$2.80
VI. " "	—60	Občna zgodovina, skupaj 5 delov	\$7.50
VII. " "	—60	Kitajci in Japonci	—60
VIII. " "	—60	Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	—60
IX. " "	—60	Avstralija in nje otoki	—75
X. " "	—60	Razporka	\$1.00
XI. " "	—60	Ponižani in razžaljeni	\$1.50
Sienkiewiczovi spisi:		Luči	—75
Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00	Ruska moderna	\$2.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50	Ben hur	\$2.25
Potop I. in II. zvezek	\$3.20	Iz knjige življenja II. zvez.	\$1.50
Križarji v 4 delih	\$2.60	Vaska kronika	—85
Za kruhom	—15	Stepal kralj Lear	—60
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50	Straža	\$1.25
Brez dogme	\$1.50	Islandski ribič	—60
Stritarjevi spisi:		Z viharja v zavetje	\$1.00
Pod lipo	—60	Reliefi	\$1.00
Jagode	—60	Slučaji osode	—75
Lešniki	—60	Beračica	—20
Zimski večeri	—60	Mladost	—40
Knezova knjižlica:		Božična noč	—40
I. zvezek	—40	Kirdžali	—80
II. " "	—40	Pot za razpotjem	\$1.50
VII. " "	—50	Novole in črtice	\$1.80
IX. " "	—40	Pod spovednim pečatom 2 knjigi	\$2.30
X. " "	—40	Pred nevihto	—30
XI. " "	—40	Strahovalci dveh kron 2 zvez.	\$1.00
XII. " "	—40	Barvaste črepinje	—30
XV. " "	—75	Mož Simone	\$1.00
Tavčarjeve povesti:		Malo življenje	—50
I. zvezek	\$1.35	Deteljica	—30
II. " "	\$1.35	Oče naš	—75
III. " "	\$1.35	Doktor Holman	—25
IV. " "	\$1.35	Tartarin iz Taraskona	60c
V. " "	\$1.35	Trije mušketirji	\$2.50
Tolstojevi spisi:		In Dvajset let pozneje	\$3.00
Rodbinska sreča	—40	O te ženske	\$1.00
Ana Karanina	\$3.20	Grof Monte Cristo I. zvezek	\$2.00
Kazaki	—80	" " II. " "	\$2.00
Venec slov. povesti:		Dama s kamelijami	\$1.00
III. zvezek	—60	Preko morja	—40
IV. " "	—60	Korotanske povesti	—60
V. " "	—60	Čez trnje do sreče	—60
VI. " "	—60	V znamenju življenja	—75
VII. " "	—60	Bolgarija in Srbija	—75
VIII. " "	—60	Utrinki	\$1.00
IX. " "	—60	Dolina krvi	\$2.10
Zabavna knjižnica:		Tolstoj in njegovo poslanstvo	—30
13. zvezek	—50	Veliki punt	—80
14. " "	—30	V naravi	—60
15. " "	—60	Zadnji rod bina Benalje	—75
16. " "	—75	Iz nižnj življenja	—50
17. " "	—40	Blagor na vrtu cvečoh	—75
20. " "	—75	Dve noveli	—50
Knjižnica Nar. zal. v Celju:		Rdeči smeh	—75
I. zvezek	—40	Mali lord	—80
II. " "	\$1.00	Kratka zgodovina	50c
Razni drugi spisi in prevodi:		Kako pišejo ženske	\$1.50
Moment	\$1.50	Navihanci	\$1.25
Spomini	\$1.00	Znanci	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25	Jari junaki	\$1.25
Obsojenci	\$1.25	Ljudska knjižnica 3. zvez.	—30
Igračke	\$1.00	Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	\$1.50
Tilho in drugi	\$1.00	Naš dom 8 zvezkov po	—25
Reformacija	—50	Zločin in kazen skupaj 3 knjige	\$5.25
Spolne bolezni	—25	Zarnik I. zvezek	—50
Dobra gospodinja	\$1.50	Solnce in senca	—15
Primož Trubar	50c	Človek in pol	1.25
Dobra kuharica	\$3.00	Pesnitve, Aškerc	\$2.00
Medvedji lov	—50	Stara Devica	30c
Kapitan Žar	—60	Kacijanar	70c
Na divjem zapadu	—60	Morski razbojnik	\$1.25
Džungl	\$1.00	Lazarčič Lindarski	80c
Na rakovo nogo	50c	Kako sem se jaz likal	60c
Srce	\$1.00	Grča, igra	50c
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	—75	Quo Vadis, vezan	\$2.75
po	—40	Fra Diavolo	30c
Marica	—75	Pariški zlatar	20c
Spominski listi	—25	Musolino	30c
		Skrivnosti srca	60c
		Skrivnost najdenke	30c
		Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštinih znamkah po en ali dva centa. Poština je pri vseh teh cenah še višja.	